

Tweede concernrapportage 2025

hoogheemraadschap
Hollands
Noorderkwartier

Registratienummer
25.1023417

Datum
5-11-2025

Versie
Definitief

Afdeling
Financiën, Control & Belastingen

Inhoudsopgave

Leeswijzer	4
1. Algemeen beeld	4
1.1 Op hoofdlijnen	4
2. Toelichting maatschappelijke effecten	7
2.1 Exploitatie en investeringen	7
2.2 Voortgang per effect	8
2.3 Waterveiligheid	9
2.4 Voldoende water	14
2.5 Gezond water	19
2.6 Schoon water	21
2.7 Veilige (vaar)wegen	26
2.8 Crisisbeheersing	28
2.9 Bestuur en Organisatie	30
3. Treasury	34
4. Personeel	36
5. Toelichtingen thema's en programmarapportages	39
5.1 Thema's Waterplan 2022-2027	39
5.2 Programmarapportages	44
6. Risico's	47
7. Afkortingenlijst	55
Bijlage 1: Exploitatie naar effect en naar kosten – en opbrengstensoorten	56
Bijlage 2: Investeringen	59
Bijlage 3: Kredietoverschrijdingen	60

Dashboard T2 2025

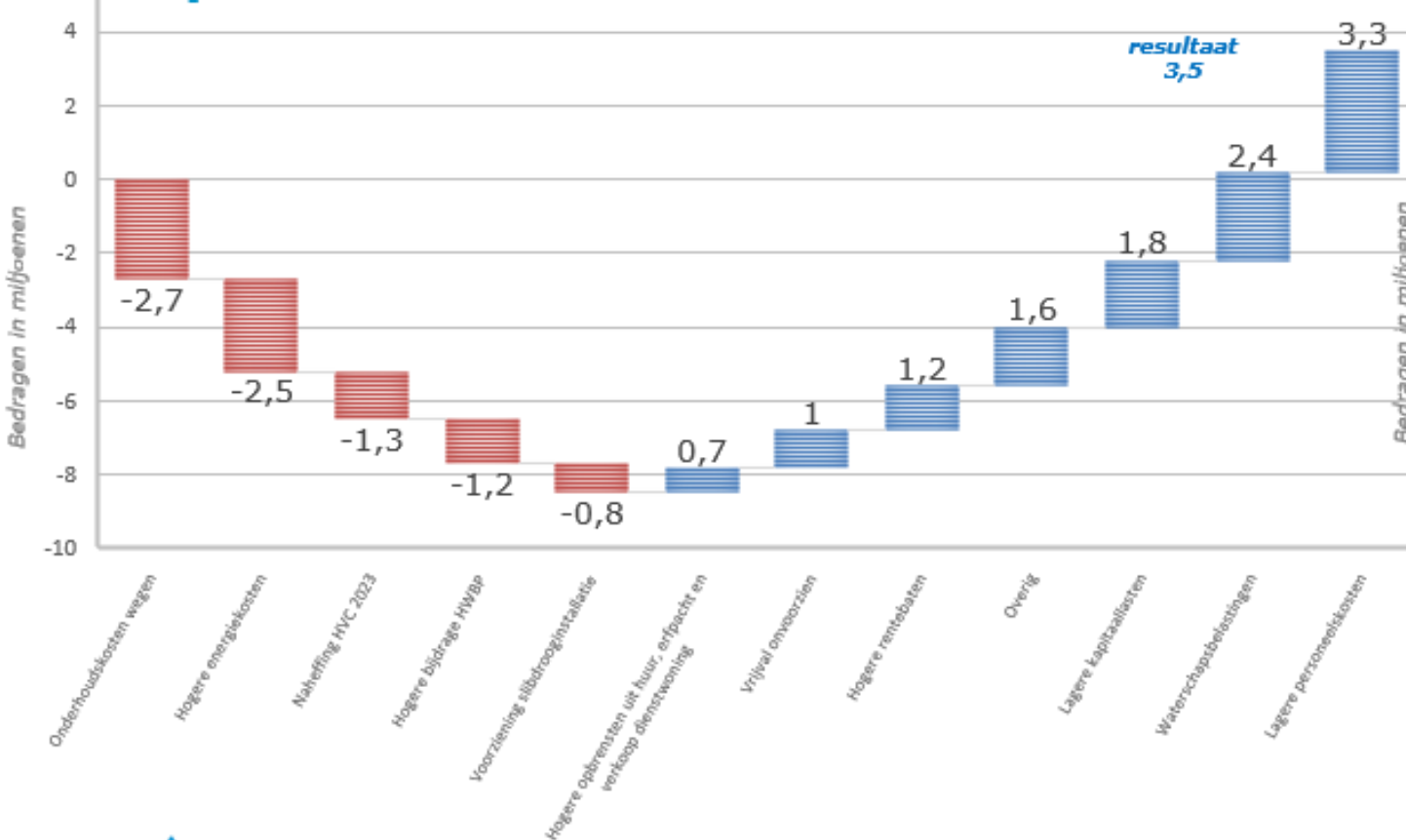
Prestaties

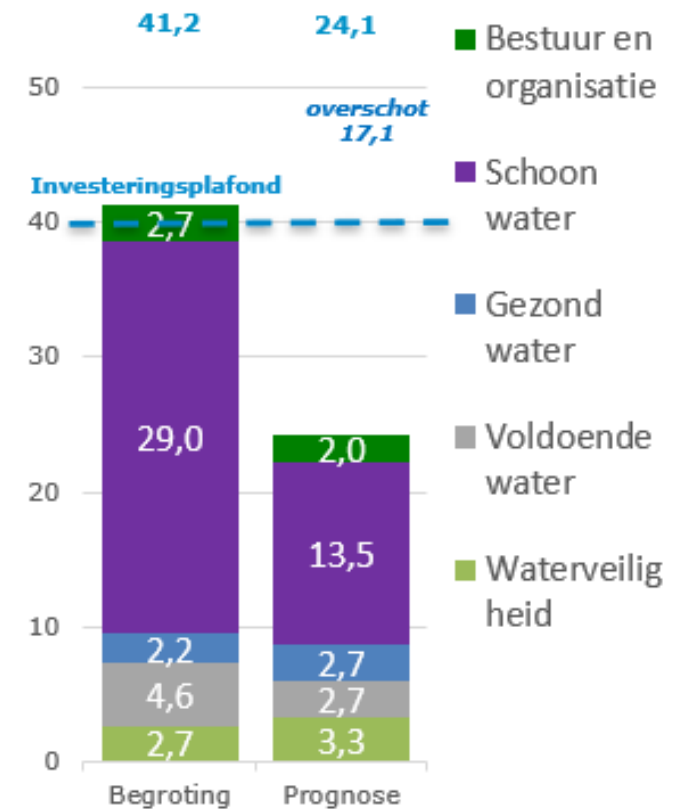
Mijlpalen

- Gelijk aan planning
- Achter op planning
- Niet meer te realiseren dit jaar

Exploitatie

Investerings

Leeswijzer

De tweede concernrapportage volgt de opbouw van de begroting. Daarin worden de maatschappelijke effecten centraal gesteld. Daarnaast worden ook de thema's uit het Waterplan toegelicht. De concernrapportage is verrijkt met de samenvattingen uit de programmarapportages. De activiteiten uit deze programma's komen terug in de effecten bij diverse prestaties.

De tweede concernrapportage bestaat uit de volgende onderdelen:

- een algemeen deel op hoofdlijnen (hoofdstuk 1) waarin we naast de afwijkingen ook ingaan op de stand van zaken van de uitvoering en wat is afgerond;
- een toelichting op de afwijkingen ten opzichte van wat we in de begroting hebben benoemd over wat we doen om de beoogde effecten te bereiken en hoe we onze taak in de samenleving oppakken en uitvoeren (hoofdstuk 2 tot en met 4); en
- een deel over de ontwikkelingen binnen de vijf thema's uit het Waterplan 2022-2027. In de effecten zijn activiteiten opgenomen die terugkomen in de afzonderlijke thema's. Daarna volgen de samenvattingen vanuit de programmarapportages (hoofdstuk 5).
- de risico's per effect met invloed op het weerstandsvermogen (hoofdstuk 6).
- bijlagen met financiële toelichtingen op de exploitatie, investeringen en eventuele overschrijdingen op kredieten (bijlagen).

Door verplaatsing, ten opzichte van jaarstukken 2024, van de risico's van hoofdstuk 2 (per effect) naar hoofdstuk 6 (integraal), houden we aansluiting met de begroting. De weergave van de risico's is gewijzigd conform de nieuwe financiële verslagleggingsregels van de Bepalingen Beleidsvoorbereiding Verantwoording Waterschappen.

1. Algemeen beeld

1.1 Op hoofdlijnen

Voor u ligt de tweede concernrapportage van 2025. Hierin doen we tussentijds verslag over de voortgang van onze activiteiten binnen de effecten en thema's uit de begroting 2025. Dit doen we op hoofdlijnen, waarbij we de afwijkingen weergeven. De tweede concernrapportage is de basis voor de centrale begrotingswijziging. We doen een voorstel voor de begrotingsafwijkingen (zowel kosten als opbrengsten) uit de taak- en overige reserves.

Ontwikkelingen

Het jaar 2025 laat zien dat we opereren in een steeds complexer krachtenveld. Externe ontwikkelingen, zoals extreme weersomstandigheden, groter wordende opgaven, krapte op de arbeidsmarkt, geopolitieke spanningen en nieuwe wet- en regelgeving, beïnvloeden onze strategische koers. We hebben in 2025 te maken gehad met een lange periode van droogte. We hebben geen ernstige scheurvorming in onze dijken waargenomen. Bestaande scheuren blijven waarneembaar en vragen om monitoring. De droge start leidde ook tot verhoogde watervraag en wisselende grondwaterstanden. Daarnaast neemt de urgentie rond klimaatadaptatie toe, met extremere weersomstandigheden als structureel fenomeen.

In het vervolg op het eerder uitgevoerde bronnenonderzoek hebben we geen aanwijzingen gevonden voor de aanwezigheid van dinoterb als gevolg van nalevering vanuit de waterbodem of via het

afvalwater. Deze bevinding ondersteunt het beeld dat er momenteel geen actieve bronnen zijn die bijdragen aan de belasting van het oppervlaktewater met deze stof.

In juni heeft het algemeen bestuur een positief besluit genomen over de voortzetting van het project Dijkkwartier, in samenwerking met de gemeente Den Helder en Woningstichting Den Helder. De voortzetting van het project sluit aan bij onze strategische doelen op het gebied van toekomstbestendige waterveiligheid en leefomgeving.

Geopolitieke spanningen zorgen voor hogere energieprijzen en onzekerheid op de grondstoffenmarkt, met directe gevolgen voor onze exploitatie en investeringen. We houden rekening met deze onzekerheden door risicoposten te verhogen en onze financiële risico's te begrenzen. Ook stagneert de energietransitie door netcongestie. Door het langer openblijven van de sliidrooginstallatie (SDI) en het later operationeel zijn van diverse energieopwekkende assets halen we de ambitie niet om in 2025 energieneutraal te zijn. Tot slot blijft de krapte op de arbeidsmarkt een knelpunt. Door het jaar heen staan gemiddeld 25 tot 40 vacatures open en dankzij intensieve wervingsinspanningen verloopt het invullen hiervan in veel gevallen voorspoedig. Ondanks intensieve wervingsinspanningen lukt het nog niet om alle vacatures (tijdig) in te vullen.

Als gevolg van bovenstaande ontwikkelingen is per saldo sprake van een onderschrijding op onze exploitatiebegroting van € 3,5 miljoen. Deze wordt hieronder nader toegelicht.

Exploitatie

De onderschrijding komt onder andere door per saldo lagere personeelskosten van € 3,3 miljoen. Dit wordt met name veroorzaakt door het niet of later invullen van vacatures. Door het jaar heen staan telkens 25 tot 40 vacatures open en dankzij intensieve wervingsinspanningen verloopt het invullen ervan in veel gevallen voorspoedig. Een aantal vacatures is echter moeilijk vervulbaar wat de werkdruk van de huidige medewerkers verhoogd en waardoor prioriteiten in het reguliere werk worden gesteld. Daarnaast zorgen vacatures steeds vaker voor interne doorstroom wat weer tot nieuwe vacatures leidt. Dit is van invloed op de werkdruk en het absorptievermogen van de organisatie, omdat medewerkers ingewerkt moeten worden. Om de continuïteit van de processen te waarborgen wordt extra ingehuurd. Niet op alle onderdelen lukt het om personeelstekorten met inhuur op te vangen. De CAO leidde tot hogere personeelskosten door hogere thuiswerkvergoeding en verhoging schaalbedragen. Daarentegen vallen kosten voor het loopbaancentrum, jong talent en de traineepool lager uit. Ook zijn er extra opbrengsten vanwege het uitlenen van personeel, ziektebatensubsidies voor participatiebanen. Vanwege vertragingen in het vergunningenproces en aanbestedingstrajecten van onze investeringen zijn de kapitaallasten € 1,8 miljoen lager. De opbrengsten zijn per saldo € 5,3 miljoen hoger. Dit komt door hogere financiële baten (renteopbrengsten en dividenden) van € 1,1 miljoen als gevolg van een hoger saldo op de rekening-courant en € 0,7 hogere opbrengsten uit huur, erfpacht en verkoop dienstwoning. Ook zijn de waterschapsbelastingen € 2,4 miljoen hoger als gevolg van hogere WOZ-waarden en verwachte lagere kwijtschelding. Tot slot valt de post onvoorzien van € 1,0 miljoen vrij.

De bovenstaande onderschrijdingen dempen het effect van de overschrijdingen. Tegenover deze onderschrijdingen staan hogere energiekosten van € 3,8 miljoen als gevolg van de onzekerheid over het voortzetten van de activiteiten van de SDI in 2025, waardoor relatief laat gas is ingekocht, een naheffing van HVC over 2023 vanwege energiebelasting en een tariefsaanpassing voor met name de SDI. Daarnaast zorgen hogere energieprijzen en onzekerheid op de grondstoffenmarkt vanwege de geopolitieke situatie voor hogere kosten. Vanaf 1 januari 2026 neemt HVC de verwerking van ons

slib over en sluit de SDI in Beverwijk definitief. Tijdens het opstellen van het meerjarenperspectief 2026-2030 zijn de personele frictiekosten in kaart gebracht. De voorlopige toevoeging aan de nieuw in te stellen voorziening door de sluiting van de SDI bedraagt € 0,8 miljoen en drukt op de zuiveringsheffing. We zijn wettelijk verplicht om deze voorziening in 2025 te vormen. We onderzoeken wat eventuele aanvullende frictiekosten zijn die samenhangen met de sluiting van de SDI. Op basis van herberekeningen van de solidariteitsbijdrage via de Unie van Waterschappen hebben we € 1,2 miljoen hogere bijdrage aan het HWBP. Inmiddels worden binnen het HWBP mogelijkheden verkend voor extra uitgaven, waarmee een aanvullende inleg van solidariteitsbijdragen door de waterschappen mogelijk kan worden voorkomen. Hiervoor is toestemming van het Ministerie van Financiën vereist. De uitkomst van dit proces heeft directe invloed op de definitieve hoogte van de solidariteitsbijdrage. De nazorgfase van de wegenoverdracht resulteert in hogere kosten van € 2,7 miljoen. Ons doel is nog steeds om de wegenoverdracht dit jaar af te ronden.

Investerings

De investeringen zijn naar verwachting € 17,1 miljoen lager dan de investeringsbegroting van € 41,2 miljoen. Daarmee zien we een oplopende trend van vertragingen bij de uitvoering van ons investeringsprogramma. We hebben hierbij vooral te maken met externe factoren, zoals vertraging bij de vergunningverlening, waardoor projecten vertraging oplopen. De Omgevingswet brengt dit met zich mee. Waar voorheen op onderdelen een vergunning kon worden aangevraagd, worden aanvragen nu integraal beoordeeld. Hierdoor vraagt de vergunningaanvraag meer inspanning van zowel aanvrager als vergunningverlener. Daarnaast zien wij vertragingen in aanbestedingsprocedures, waardoor uitvoering later kan starten. De initiële raming waarop een uitvoeringskrediet is gebaseerd, blijkt in een aantal gevallen veel te laag ten opzichte van de inschrijvingsprijzen. De oorzaak van de kostenstijgingen zijn divers: hogere materiaalkosten, schaarste aan personeel in de markt en meer dan voldoende aanbod van werk voor de aannemerij. Verder constateren we ook dat er schaarste is op een aantal specifieke expertisegebieden en leveringsproblemen van materiaal.

Prestaties en mijlpalen

Door onder andere het langer openblijven van de SDI en diverse energieopwekkende assets later operationeel zijn dan gepland, produceren we het schone water in 2025 nog niet volledig klimaat- en energieneutraal. Hierdoor staat deze prestatie (P070) en de bijbehorende mijlpalen op rood. In juni heeft het bestuur besloten de doelen uit het huidig klimaatbeleid (KEP) om emissie- en energieneutraal te zijn in 2025, door te trekken naar 2035. Daarnaast staan door externe factoren en gebrek aan capaciteit meerdere mijlpalen op rood bij de prestaties.

De genoemde prestaties en mijlpalen in deze concernrapportage zijn specifieke onderwerpen waarover we hebben afgesproken te rapporteren. Dit is geen volledige weergave van alle werkzaamheden die we uitvoeren, waardoor de druk van de openstaande vacatures niet direct zichtbaar is in deze rapportage. De openstaande vacatures vormen een risico dat onze taakuitoefening en ons weerstandsvermogen kunnen beïnvloeden.

2. Toelichting maatschappelijke effecten

In dit hoofdstuk geven we een overzicht van de exploitatie en investeringen in de begroting versus de prognose (hoofdstuk 2.1) en geven we de voortgang weer per effect gevolgd door een samenvatting (hoofdstuk 2.2).

2.1 Exploitatie en investeringen

In onderstaande tabel worden de exploitatie en investeringen per effect weergegeven voor zowel begroting als prognose.

Exploitatie en investeringen naar effect (bedragen x € 1 miljoen)		Exploitatie		Investeringen	
		Begroting	Prognose	Begroting	Prognose
Waterveiligheid	Kosten	70,9	70,0	77,3	66,5
	Opbrengsten	-7,0	-9,0	-74,6	-63,2
	Afronding	-	0,1	-	-
	Netto	63,9	60,1	2,7	3,3
Voldoende water	Kosten	85,3	84,5	5,2	2,7
	Opbrengsten	-1,0	-0,9	-0,5	-
	Afronding	-	-	-0,1	-
	Netto	84,3	83,6	4,6	2,7
Gezond water	Kosten	12,6	13,0	2,8	3,5
	Opbrengsten	-0,2	-1,0	-0,6	-0,7
	Afronding	-	-0,1	-	-0,1
	Netto	12,4	11,9	2,2	2,7
Schoon water	Kosten	119,5	124,2	29,5	13,5
	Opbrengsten	-6,9	-8,2	-0,5	-
	Afronding	-	-	-	-
	Netto	112,6	116,0	29,0	13,5
Veilige (vaar)wegen	Kosten	9,6	11,6	-	-
	Opbrengsten	-3,6	-3,6	-	-
	Afronding	-	-0,1	-	-
	Netto	6,0	7,9	-	-
Crisisbeheersing	Kosten	3,3	2,6	-	-
	Opbrengsten	-0,3	-0,4	-	-
	Afronding	-	-	-	-
	Netto	3,0	2,2	-	-
Bestuur en organisatie	Kosten	54,3	56,3	2,7	2,0
	Opbrengsten	-14,4	-17,9	-	-
	Afronding	-	-	-	-
	Netto	39,9	38,4	2,7	2,0
Afronding Totaal kosten/uitgaven		0,1	-	-	-
Afronding Totaal opbrengsten/inkomsten		-	-	0,1	-
Totaal kosten/uitgaven		355,6	361,2	117,5	88,1
Totaal opbrengsten/inkomsten		-33,4	-41,1	-76,3	-64,0
Afronding		-	-	-	-
Totaal netto (excl. bestemmingsres. en waterschapsbel.)		322,2	321,1	41,2	24,1
Dotaties en onttrekkingen aan bestemmingsreserves		-24,2	-24,2	-	-
Waterschapsbelastingen		-298,0	-300,4	-	-
Afronding		-	-	-	-
Verwacht exploitatiesaldo (-/- is overschot, + is tekort)		-	-3,5	-	-

Verdere toelichting is opgenomen in de bijlagen.

2.2 Voortgang per effect

De beleidsmatige voortgang op de doelen in de prestaties en mijlpalen wordt in deze paragraaf aangegeven met een smiley. De risico's van de effecten zijn conform de begroting 2025 opgenomen in een separaat hoofdstuk. Zie voor de risico's hoofdstuk 6. Onderstaande tabel geeft de definitie weer van de gebruikte smileys.

Definitie Smileys	
	Beleid: de uitvoering van dit beleid loopt gelijk aan de planning van de mijlpaal 2025
	Beleid: de uitvoering van dit beleid loopt deels achter op planning van de mijlpaal 2025, maar kan binnen het jaar worden opgelost.
	Beleid: de uitvoering van dit beleid loopt niet gelijk met de planning van de mijlpaal 2025 en kan niet binnen het jaar worden opgelost.

Deze rapportage is een uitzonderingenrapportage. We kijken naar afwijkingen ten opzichte van de begroting. Dit betekent dat in de concernrapportage blauwe en rode smileys worden toegelicht. Verder worden substantiële afwijkingen in exploitatie en investeringen toegelicht.

We hebben per prestatie ook een smiley toegekend. Zo kan in de jaarstukken 2025 een betere vergelijking gemaakt worden met de gerapporteerde tussentijdse stand van zaken gedurende 2025. De mijlpalen hebben betrekking op dit jaar en de prestaties reiken verder in de toekomst. Hierdoor is het mogelijk dat een prestatie een groene smiley heeft terwijl een of meerdere mijlpalen een blauwe of rode smiley hebben.

2.3 Waterveiligheid

Ons beheergebied is groot en divers. Dat vraagt om een gebiedsgerichte aanpak die we verwerken in de producten die we ontwikkelen. Vanwege bodemdaling en klimaatverandering, met zeespiegelstijging en stormen als gevolg, is continu inzicht in de stand van onze waterkeringen cruciaal. Het programma **Waterveiligheid** 2030 en de daarbij horende datagedreven manier van werken brengt *realtime* monitoring binnen handbereik, waardoor we sneller kunnen reageren op veranderingen en ingrijpen als dat nodig is. De focus ligt op het verder professionaliseren van alle activiteiten die onder de zorgplicht vallen. Zo lopen we de achterstanden verder in op onderhoud en professionaliseren we activiteiten zoals assetmanagement. Eind dit jaar volgt er een uitwerking van de restopgave van het programma verbetering boezemkades (VBK), maar ook na 2030 is er structureel onderhoudsbudget benodigd om de regionale keringen aan de norm te laten voldoen. We benutten de kansen voor het bevorderen van biodiversiteit in lijn met de gedragscode en uitvoeringsagenda. We nemen het beheer van (nieuw) areaal van het project Markermeerdijken gefaseerd in beheer. Ook voeren we de nieuwe toetsings- en beoordelingsrondes voor de primaire en regionale keringen uit. We gaan verder met het project Dijkkwartier en kijken we naar de toekomst met een beheerstrategie veerkrachtige kust.

Prestaties en mijlpalen <i>(bedragen x € 1 miljoen)</i>	Toelichting	Exploitatie		Investerings		
		Begroting	Prognose	Begroting	Prognose	
P081 In 2027 zijn de primaire waterkeringen op orde die op het landelijke HWBP-2-programma staan.				Uitgaven	61,2	53,3
				Inkomsten	-61,2	-53,3
		2,8	1,6	Afronding	-	-
				Netto	-	-
Project in realisatiefase: 1. Markermeerdijken Hoorn-Edam-Amsterdam		<p><i>Exploitatie:</i> Na de afwikkeling van de wijzigingsdossiers is een aanzienlijk deel van de uitgaven alsnog subsidiabel verklaard. Hierdoor is de toerekening van de interne rentelasten lager. Het saldo van interne rentelasten is organisatie breed neutraal.</p> <p><i>Investerings:</i> De verwachte uitgaven en inkomsten zijn naar beneden bijgesteld. Dit komt voornamelijk door een verschuiving van uitgaven naar 2026 binnen de projecten Volendam en Katwoude. Daarnaast zijn vanwege administratieve redenen de posten voor risico's en het resultaat uit de alliantie naar het einde van het project verschoven. In aanvulling op de aankondiging in de eerste concernrapportage is de afkoopsom van (ruim) € 1 miljoen aan RWS voor toekomstige monitoring van de Zwakke Schakels voldaan. Verder zal de overeenkomst ad. € 0,4 mln. met de gemeente Schagen die eind 2024 is getekend rondom de overlast bij het Korwater, dit jaar financieel worden afgewikkeld.</p>				
P082 In 2050 voldoen de primaire waterkeringen die op het landelijke HWBP programma staan aan de norm.				Uitgaven	15,0	11,5
		11,7	13,2	Inkomsten	-13,5	-9,9
				Afronding	-	-0,1

Prestaties en mijlpalen <i>(bedragen x € 1 miljoen)</i>	Toelichting	Exploitatie		Investerings	
		Begroting	Prognose	Begroting	Prognose
		Netto		1,5	1,5
Projecten in verkenningsfase: 1. Schellingwoude Projecten in planuitwerkingsfase: 2. Den Oever - Den Helder 3. Den Helder, Havendijk 4. Den Helder, Helderse zeekering 5. Katwoude (module 12b) 6. Monnickendam Zeedijk 7. Wieringermeerkering (Haukesschutsluis) Projecten in realisatiefase: 8. Katwoude (module 11a en 12a) 9. Realistisch ontwerpen met lengte-effect (innovatieproject) 10. Samenwerken aan Kunstwerken (innovatieproject)	 	<p><i>Exploitatie:</i> De hogere prognose wordt met name veroorzaakt door de projecten Den Oever - Den Helder en Monnickendam Zeedijk. Hier overstijgen de inzet van uren en middelen de eigen bijdrage van 10% ten opzichte van de afgegeven subsidiebeschikkingen. Dit wordt veroorzaakt door extra onderzoeken naar onder andere nieuwe oplossingsrichtingen en nadere bepalingen in de reikwijdte (<i>scope</i>). Daarnaast is sprake van een € 1,2 miljoen hogere raming van de solidariteitsbijdrage aan het landelijke HWBP. Inmiddels worden binnen het HWBP mogelijkheden verkend voor extra uitgaven, waarmee een aanvullende inleg van solidariteitsbijdragen door de waterschappen mogelijk kan worden voorkomen. Hiervoor is toestemming van het Ministerie van Financiën vereist. De uitkomst van dit proces heeft directe invloed op de definitieve hoogte van de solidariteitsbijdrage.</p> <p><i>Investerings:</i> Ten opzichte van de voorgaande prognose zijn de te verwachten uitgaven van het project Katwoude verlaagd. Door het vinden van een voormalige zanddijk is enige vertragung opgetreden, waardoor geplande uitgaven verschuiven naar 2026. Daarnaast zijn de uitgaven in de planuitwerkingsfase van de projecten Den Helder Helderse zeekering en Monnickendam Zeedijk naar beneden bijgesteld omdat deze iets verschuiven in de tijd. De overige projecten lopen volgens planning.</p>			
P076 In 2030 voldoen de in de toetsronde 2012-2024 afgekeurde regionale keringen aan de norm, inclusief kunstwerken en niet-waterkerende objecten		14,1	13,2	-	-
1. We verbeteren circa 21 kilometer aan regionale keringen zodat ze aan de norm voldoen.		<p><i>Prestatie:</i> Uit de recente toetsing is 50 kilometer areaal meer afgekeurd. Dit heeft effect op kosten, capaciteit en planning op de langere termijn en wordt meegenomen in het volgende meerjarenperspectief.</p> <p><i>Exploitatie:</i> De verwachte onderschrijding betreft lagere kosten van uren. Er zijn wel hogere uitgaven en hier staat dekking door subsidie en inkomsten van derden tegenover. Door het grote aantal projecten die zich in verschillende fases bevinden is de verwachte realisatie van VBK enkel binnen een bandbreedte vast te stellen.</p>			
P077 In 2034 hebben we al onze primaire keringtrajecten beoordeeld en in 2036 onze regionale keringen getoetst conform de afgesproken beoordelings-/toetsmethodiek.		2,6	2,4	-	-
1. We leggen het veiligheidsoordeel voor traject Enkhuizen-Schardam (13-7) voor aan het dagelijks bestuur.		<p><i>1:</i> De beoordeling van het traject wordt afgerond. Om tot een veiligheidsoordeel te komen moet worden voldaan aan nieuwe eisen/procedure vanuit Bevoegd Gezag/toezichthouder.</p>			

Prestaties en mijlpalen (bedragen x € 1 miljoen)	Toelichting	Exploitatie		Investerings	
		Begroting	Prognose	Begroting	Prognose
<p>2. De gedetailleerde beoordeling voor traject Schardam-Edam (13-8) ronden we af. </p> <p>3. We evalueren de toetsing van de regionale keringen van de periode 2012-2024. </p> <p>4. We voeren een hertoetsing uit op de afgekeurde regionale keringen (peildatum is 1-1-2024). </p> <p>5. Voor de volgende toetsronde voor de regionale keringen 2025-2036 stellen we een plan van aanpak op. </p>	<p>Vervolgens kan het bestuurlijk worden vastgesteld. Op dit moment is het nog onduidelijk of dit haalbaar is.</p> <p>2: Om een efficiëncyslag te maken worden trajecten 13-8 en 13-9 gelijktijdig beoordeeld in 2026. De uitvraag hiervoor wordt voorbereid.</p>				
<p>P078 In 2030 hebben we continu inzicht in de staat van onze keringen en maken we aantoonbare afwegingen tussen risico's, prestaties en kosten. </p>			30,6	29,0	1,2
<p>1. Het slimme meetnetwerk breiden we uit met tenminste vier polders. </p> <p>2. We winnen zeer hoge resolutie foto's in van al onze harde primaire keringen voor het trainen en testen van AI-modellen </p> <p>3. We stellen een Digital Twin op van de stortbermen op Texel. </p> <p>4. We herstellen de urgente schades die veroorzaakt zijn door het hoge water en storm van eind 2023/ begin 2024 op het IJssel- en Markermeer. </p>	<p><i>Exploitatie:</i> De overschrijding van € 1,6 miljoen wordt veroorzaakt doordat we hogere opbrengsten hebben uit huur en erfpacht van € 0,4 miljoen. Daarnaast zijn de interne verrekeningen € 1,3 miljoen lager door onder andere het later invullen van vacatures en meer werk extern gezet. Het restant betreft diverse kleine afwijkingen.</p> <p><i>Investerings:</i> De overschrijding betreft het programma Waterveiligheid 2030. Vorig jaar is het programma gestart en was vertraging opgelopen. Dit jaar maken we een inhaalslag.</p>				
<p>P080 In 2028 is waterveiligheid integraal onderdeel van gebiedsvisies en -plannen. </p>			0,9	0,8	-
<p>1. We leveren actief onze expertise in gebiedsprocessen en bij het opstellen van gebiedsvisies en - plannen door provincie en gemeenten. </p> <p>2. Met onze gebiedspartners stellen we een beheerplan op voor de zandige kust. </p>					
<p>P079 Binnen de randvoorwaarden van de waterveiligheidsfunctie zoeken we actief naar kansen om samen met de omgeving de gewenste maatschappelijke meerwaarde van een kering te bepalen. </p>		0,9	0,9	-	-
<p>1. We faciliteren het project Dijkkwartier in Den Helder. </p>					

Prestaties en mijlpalen <i>(bedragen x € 1 miljoen)</i>	Toelichting	Exploitatie		Investerings	
		Begroting	Prognose	Begroting	Prognose
2. We passen de trajectaanpak toe op andere dijktrajecten in ons beheergebied. 					
3. Biodiversiteit is een leidend principe voor het maaibestek 					
P008 Onvoorzien Waterveiligheid		0,2	-	-	-
Afronding		0,1		-	0,1
Totaal		63,9	61,1	2,7	3,3

Samenvatting

Effect	Samenvatting 2025
Waterveiligheid	<ul style="list-style-type: none"> • Het HWBP-2 programma Markermeerdijken ligt op koers voor het behalen van de eindmijlpaal in 2027. Met de goedkeuring van de laatste wijzigingsdossiers is een belangrijke financiële mijlpaal bereikt. • Alle lopende projecten binnen het HWBP programma bevinden zich in de geplande projectfase voor dit jaar. Rondom het project Monnickendam Zeedijk vinden gesprekken plaats over het vormgeven van de volgende projectfase. • Bij de ledenvergadering van de Unie van Waterschappen op 19 december 2025 worden nieuwe bestuurlijke afspraken Herijking HWBP voorgelegd. Eén van de afspraken is dat de projectwaterschappen verschillen tussen de werkelijke projectgebonden eigen bijdrage (PGEB) en de afgesproken PGEB van 10% van afgeronde projectfasen in de periode 2014 tot en met 2022 met terugwerkende kracht beschikbaar houden voor volgende HWBP-projectfasen van het eigen waterschap. Over de hoogte van dit bedrag en de wijze waarop dit financieel verwerkt wordt zal nog dit jaar een advies uitgebracht worden. Hierin werken we twee opties uit: verwerking in de jaarstukken 2025 of opname in het MJP 2027-2031. Over de totale, actuele omvang van het verschil tussen de werkelijke en afgesproken PGEB wordt gerapporteerd via de reguliere HWBP rapportage. • Het VBK-programma ligt op schema. De verwachting is dat 21 kilometer regionale keringen wordt verbeterd. Doordat veel projecten in verschillende fases zitten, waaronder de aanbestedingsfase is de realisatie dit jaar enkel binnen een bandbreedte vast te stellen. • Dit jaar komen we tot een oordeel voor het dijktraject 13-7. Het is nog niet zeker of het veiligheidsoordeel bestuurlijk tijdig vast kan worden gesteld. Vanuit efficiency oogpunt worden dijktraject 13-8, die voor 2025 en 2026 op de planning stond, gecombineerd met dijktraject 13-9 (gepland voor 2026). De mijlpalen voor de regionale keringen (evaluatie en toetsing) zijn behaald. • De afgelopen maanden is het neerslagtekort opgelopen, waardoor we in de alert fase zitten. Onze droogtegevoelige keringen (keringen op veen) zijn extra geïnspecteerd en worden gemonitord. Ontstane schades zijn in beeld gebracht en worden onderzocht. • De urgente schades die veroorzaakt zijn door het hoge water en storm van eind 2023/ begin 2024 op het IJsel- en Markermeer zijn voor het stormseizoen (start 15 oktober) opgelost. • We zijn gestart met de najaarsinspectie. Voor het einde van het jaar is het gebruik van de app voor de najaarsinspectie geëvalueerd.

- De impact van de vertraagde besluitvorming rondom de gedragscode op het werk buiten is groot; de regelgeving is veel strikter geworden, waardoor werkzaamheden aan het begin van het jaar vertraging hebben opgelopen. We proberen dit in te lopen, maar het kan tot onderrealisatie leiden aan het einde van het jaar. We zijn bezig om deze situatie voor volgend jaar te voorkomen.
- Tot op heden hebben we vanuit het programma Waterveiligheid 2030 al meer dan 300 peilbuizen geplaatst voor het slim-meetnetwerk om meer inzicht te krijgen in het gedrag van onze dijken tijdens extreem natte en droge periodes.
- In navolging van onze primaire keringen aan de meren zijn we gestart met een eerste versie van een digitale tweeling van de stortberm langs de Waddenzee dijk op Texel. Dit levert een gedetailleerder beeld op dan visuele waarnemingen door dijkinspecteurs en draagt bij aan efficiënter onderhoud. Op de locaties waar de stortberm niet aan de vereiste afmetingen voldoet wordt deze in de toekomst aangevuld.
- Het algemeen bestuur heeft in juni een besluit genomen over de medewerking aan project Dijkkwartier in Den Helder en de randvoorwaarden die we hieraan stellen.
- Op grond van de nieuwe provinciale omgevingsverordening (artikel 6.75) moeten nieuwe ontwikkelingen sinds 2025 rekening houden met de risico's van overstromingen. Dit geeft ons de mogelijkheid om aan de voorkant te sturen bij ruimtelijke ontwikkelingen. In de pilot bij Purmerend onderzoeken we hoe we dit toe kunnen passen.
- De bouwstenen voor een beheerstrategie voor de zandige kust zijn in samenwerking met gebiedspartners gevormd. De strategie wordt eind 2025 aan het dagelijks bestuur aangeboden.

2.4 Voldoende water

Voldoende water betekent niet te veel, maar ook niet te weinig water, om zo het gebied leefbaar en de basisbescherming op orde te houden. We voeren de projecten van de Wateropgave 2.0 uit en implementeren de gedragscode beheer en onderhoud in ons maai- en baggerprogramma's. Daarnaast realiseren we vernieuwing van de hoofdpost van onze procesautomatisering. We optimaliseren de informatievoorziening zodat we beschikken over een actueel inzicht in de onderhoudstoestand van ons areaal waterlopen, duikers en het peilbeheer. De peilbesluiten Zijpe en Callantsoog worden afgerond en we versnellen de berekeningen voor ruimte voor groen in onze waterlopen.

De structurele principes van Water en Bodem sturend vertalen we naar gebiedsprocessen in ons gebied. Dit vraagt van ons dat we processen anders inrichten, we ons nieuwe competenties en kennis eigen moeten maken, toegankelijke informatie moeten kunnen aanbieden, integrale visies voor ons gebied moeten gaan ontwikkelen en intensivering van de contacten met onze partners in ons beheergebied. Met het programma zoetwaterbeschikbaarheid richten we ons op het tegengaan van verzilting, bodemdaling, zuinige omgang met water en de kwaliteit van het grondwater. We blijven aandacht besteden aan het vergroten van zelfvoorzienendheid en slim en zuinig omgaan met water. Verder doen we onderzoek naar de veengebieden en bodemdaling en intensiveren we onze rol ten aanzien van grondwaterkwaliteit.

Prestaties en mijlpalen <i>(bedragen x € 1 miljoen)</i>	Toelichting	Exploitatie		Investerings	
		Begroting	Prognose	Begroting	Prognose
P083 In 2027 is Ruimtelijke Adaptatie onderdeel van ons dagelijks werk en benutten we de kansen vanuit de samenwerking om onze kerntaken te versterken en de leefomgeving klimaatbestendiger te maken. 😊		1,1	1,1	-	-
1. We voeren nieuwe klimaatstresstesten uit om kwetsbare locaties en de impact van klimaatverandering scherper in beeld te krijgen 2. De inzet van het programma ruimtelijke Adaptie herijken we op basis van de KNMI Klimaatscenario's landelijke ontwikkelingen en de tussenevaluatie uit 2023. 😊					
P084 In 2030 werken we volgens het principe van water en bodem sturend in het landelijk gebied en overtuigen wij anderen in de stedelijke omgeving dit toe te passen. Onze opgaven realiseren wij integraal en gebiedsgericht 😊		3,8	3,4	-	-
1. Met alle gemeenten voeren we een verdiepend gesprek over de implicaties van Water en Bodem Sturend en geven duiding aan 'ordenen' en 'inrichten'. 😐	<i>Prestatie:</i> Het Rijk heeft eind oktober 2024 aangegeven water en bodem 'richtinggevend' te laten zijn, waarmee de term water en bodem sturend anders wordt ingevuld. De individuele gesprekken met gemeenten en provincie worden nu gevoerd op projectniveau of in regionale plan- en visievorming zoals de NOVEX-en en omgevingsvisies. Hierin adviseren				

Prestaties en mijlpalen <i>(bedragen x € 1 miljoen)</i>	Toelichting	Exploitatie		Investerings	
		Begroting	Prognose	Begroting	Prognose
<p>2. We brengen in beeld hoe we ons instrumentarium kunnen inzetten voor Water en Bodem Sturend en welke beleidskeuzes daarvoor nodig zijn. </p> <p>3. We onderzoeken of er ruimte is in ons watersysteem om over te gaan naar 'vasthouden, bergen en afvoeren' in plaats van 'afvoeren, bergen, vasthouden'. </p>	<p>we om het water- en bodemsysteem als ordenend principe bij ruimtelijke keuzes te gebruiken. Daar waar die ruimtelijke ordening keuze is gemaakt wordt vanuit het water- en bodemsysteem geadviseerd over een toekomstbestendige en robuuste inrichting.</p> <p><i>Exploitatie:</i> De prognose is lager omdat er geen overname van stedelijk water meer op de planning staat.</p>				
<p>P085 In 2027 stellen wij hoogwaardige hydrologische informatie beschikbaar, noodzakelijk voor advisering, actueel waterbeeld en (externe) informatievoorziening en voeren hiermee onderzoeken uit. </p>		2,3	2,1	-	-
<p>1. We brengen voor alle polders in ons beheergebied de wateroverlastverwachting voor de komende één à twee dagen in beeld. </p> <p>2. We ontwikkelen een nieuwe database met overstromingskaarten en ontsluiten deze. </p>	<p><i>Prestatie en 1:</i> Door knelpunten op het beheer van data binnen bestaande systemen is weinig ruimte voor nieuwe ontwikkelingen. De data over wateroverlastverwachting is aanwezig, alleen kost het beschikbaar maken hiervan in FEWS (waterinformatiesysteem) meer tijd.</p>				
<p>P086 In 2027 beheren we onze waterlopen optimaal voor de waterkwantiteit en waterkwaliteit. Dit doen we duurzaam en met oog voor de omgeving. </p>		23,3	22,0	-	-
<p>1. Voor de waterbergingen waar de erfpacht in 2025 verdwijnt komen we met een alternatief beheerplan. </p> <p>2. We bepalen voor vijftien gebieden of begroeiing toegestaan kan worden en leggen dit vast in de Legger Wateren </p>	<p><i>Exploitatie:</i> De prognose is lager dan begroot door onder andere vertraging van werkzaamheden door de nieuwe gedragscode Beheer & Onderhoud (€ 0,7 miljoen). Deze nieuwe gedragscode vraagt om een andere werkwijze met onder andere vergunningstrajecten en het nieuwe maaibestek is uitgesteld waardoor naar tijdelijke oplossingen is gezocht. Voor de benodigde onderzoeken bij zachte oeverbescherming is een extern adviesbureau ingeschakeld. Door vertraging in de planning van het adviesbureau vindt de aanbesteding eind dit jaar plaats en start de uitvoering in 2026 (€ 0,4 miljoen).</p>				
<p>P087 In 2027 regelen we de waterpeilen conform de normen die zijn vastgesteld. </p>		45,7	47,1	2,7	0,8
<p>1. We starten met de renovatie van gemaal Krassekeet op Texel en starten de volgende fase van de renovatie van gemaal Helsdeur. </p>					

Prestaties en mijlpalen <i>(bedragen x € 1 miljoen)</i>	Toelichting	Exploitatie		Investerings	
		Begroting	Prognose	Begroting	Prognose
<p>2. We starten met de nieuwbouw van de gemalen Hippolytushoef en P. van der Sterr. </p> <p>3. We ronden het peilbesluit Zijpe/ Callantsoog af. </p>	<p>3: Het peilbesluit Zijpe Callantsoog wordt eind dit jaar aan het dagelijks bestuur voorgelegd. Vervolgens start de periode voor de zienswijzen en wordt het peilbesluit in 2026 voorgelegd aan het algemeen bestuur.</p> <p><i>Exploitatie:</i> De overschrijding wordt met name veroorzaakt door capaciteitsgebrek en aangescherpte veiligheidsregels waardoor bij de procesautomatisering van de Helsdeur meerwerk is ontstaan van € 0,6 miljoen.</p> <p><i>Investerings:</i> betreffen lagere uitgaven op de investeringen voor de procesautomatisering als gevolg van leveringsproblematiek van de onderstations. Daarnaast wordt bij nieuwbouw gemaal Kwelvaart door het algemeen bestuur dit najaar een besluit genomen over het uitvoeringskrediet. Hierdoor zijn nog geen uitgaven gedaan.</p>				
<p>P089 In 2027 hebben we een programma Wateropgave 2 waarin we kosteneffectieve maatregelen treffen in het watersysteem. Daarnaast brengen we wateroverlastrisico's in kaart die, buiten de grenzen van het watersysteem, aanzienlijke inrichtings-, orderingsmaatregelen of crisisbeheersing vereisen. </p>		4,7	4,7	1,9	1,9
<p>1. We ronden het eerste project van programma Wateropgave 2 af. </p> <p>2. We starten de uitvoering van drie nieuwe projecten van het programma Wateropgave 2. Deze drie projecten zijn gericht op versterking van het watersysteem ten westen van Alkmaar en in de omgeving van de Zijpe en de Hazepolder. </p>					
<p>P088 In 2027 hebben wij inzicht hoe het beschikbare zoete water het beste benut en beschermd kan worden. </p>		3,1	3,1	-	-
<p>1. We starten een pilot om een deel van de omvang van de zoete grondwatervoorraad in ons beheergebied vast te stellen en de ontwikkeling te monitoren door het opstellen van een grondwaterbalans. </p> <p>2. We stellen een visie op over de invulling van de richtinggevende keuze van het Rijk voor laagveengebieden. </p>					
<p>P016 Onvoorzien Voldoende water</p>		0,3	-	-	-

Prestaties en mijlpalen <i>(bedragen x € 1 miljoen)</i>	Toelichting	Exploitatie		Investerings	
		Begroting	Prognose	Begroting	Prognose
Afronding		-	0,1	-	-
Totaal		84,3	83,6	4,6	2,7

Samenvatting

Effect	Samenvatting 2025
Voldoende water	<ul style="list-style-type: none"> De eerste acht maanden van het jaar zijn relatief droog geweest. Door een goede voorbereiding en samenwerking met Rijkswaterstaat heeft dit niet geleid tot noemenswaardige problemen in ons gebied. Wel constateren we dat de watervraag voor met name landbouw niet altijd in balans is met de maximale inlaatcapaciteit. De sturing op het gemalenprogramma (beheer en onderhoud van onze gemalen en stuwen) is dit jaar complex. Naast grote tegenvallers door onder andere de onverwachte vervanging van de keerkleppen van de gemalen op Texel en een toename van correctief onderhoud, zijn we geconfronteerd met vertragingen door moeizame vergunningenprocedures, het ontbreken van capaciteit voor verplichte ecologische onderzoeken doordat prioriteit is gelegd bij de begeleiding van de Gedragscode Beheer en Onderhoud alsmede capaciteitsproblemen bij een aantal technische experts. De nieuwbouw van het gemaal Hippolytushoef, gemaal P. van der Sterr en de boezemkering Sammerspolder zijn in uitvoering. De aanbestedingsprocedure voor verbetering van het watersysteem in Callantsoog is gestart. Onder regie van het Waterschapshuis zijn we met zes waterschappen bezig met de voorbereiding op de vervanging van de procesautomatisering (TMX). De aanbesteding voor de eerste fase van de vervanging is gestart. Met drie aanbieders worden zogenaamde dialooggesprekken gevoerd. Door de complexiteit van de vraag is meer tijd nodig voor deze gesprekken. De gunning van de aanbesteding verschuift van november dit jaar naar maart 2026. Consequentie is dat de ondersteuning van de huidige omgeving door het Waterschapshuis een jaar langer in stand moet blijven. De Gedragscode Beheer en Onderhoud Waterschappen is door de Unie op 1 april vastgesteld. Het naleven van deze richtlijnen blijkt complex. Op het gebied van maaien van waterlopen hebben we vertraging vanwege het uitzoeken van ecologische vraagstukken. Dit kost zoveel capaciteit, dat dit ten koste gaat van inzet van ecologen bij andere projecten. De vertraging bij het maaien en de prioritering van de inzet van ecologen leidt dit jaar bij meerdere prestaties tot lagere kosten. Het programmaplan Zoetwaterbeschikbaarheid is gereed. In het kader van participatie zijn de informatieavonden voorbereid. De vergunningverlening rond het project FRESHM-NL is succesvol afgerond. Vanaf september zal middels een helikopter het zoutgehalte van het grondwater en de dikte van kleilagen gedetailleerd in kaart gebracht worden. Het functioneren van het Amsterdam Rijnkanaal/Noordzeekanaal (ARK/NZG) en afvoergemaal IJmuiden vraagt continue aandacht. We werken in het Deltaprogramma Centraal Holland samen met alle partijen aan afspraken over een basisbescherming tegen wateroverlast voor het ARK/NZK. Vervanging en renovatie van gemaal IJmuiden wordt een relevant onderdeel in die basisbescherming. Tegelijkertijd werken de waterpartijen rondom het ARK/NZK aan een actuele- en afgestemde crisisbeheersingsorganisatie rondom dit cruciale

Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier
Tweede concernrapportage 2025

Pagina
18 van 60

Datum
5 november 2025

Registratienummer
25.1023417

	hoofdwatersysteem. Hier zijn vier waterschappen voor delen van afhankelijk. Een crisisoefening over dit onderwerp is gepland in november.
--	---

2.5 Gezond water

Met het uitvoeren van het maatregelenpakket van de Kaderrichtlijn Water 2022-2027 en de extra impuls werken we aan **Gezond water**. Hiermee verbeteren we de waterkwaliteit en ecologie van ons watersysteem en dragen we bij aan opgaven zoals het vergroten van de biodiversiteit en het creëren van een gezonde leefomgeving voor flora en fauna. Ook bereiden we ons voor op de nieuwe planperiode voor de KRW 2028-2033. We continueren het Landbouwportaal, waarbij we onderzoek doen naar verbreding met nieuwe thema's. Daarnaast ligt de focus op de realisatie van het project Natte Infrastructuur Noordkop waarin we een nieuwe vismigratieroute realiseren van het IJsselmeer naar de Waddenzee en de aanleg van een nieuw gemaal bij Oostoever. Daarmee bevorderen we ook de toekomstbestendigheid van de Amstelmeerboezem.

Prestaties en mijlpalen <i>(bedragen x € 1 miljoen)</i>	Toelichting	Exploitatie		Investerings	
		Begroting	Prognose	Begroting	Prognose
P074 In de periode 2022-2027 wordt het KRW-maatregelenpakket voor de derde planperiode met onze gebiedspartners uitgevoerd.	😊	5,1	5,1	2,2	2,7
1. We actualiseren de bronnenanalyse voor stikstof en fosfor.	😊				
2. Ons handelingsperspectief op het gebied van probleemstoffen nemen we op in een emissiebeheersplan.	😊				
P090 In 2027 is de monitoring zo ingericht dat we voor de KRW kunnen toetsen, beoordelen en rapporteren aan de EU. Daarnaast voeren wij met deze resultaten onderzoek uit.	😊	7,3	6,8	-	-
1. We leveren de benodigde waterkwaliteitsdata aan voor de landelijke evaluatie van de Kaderrichtlijn Water.	😊	<i>Exploitatie:</i> De onderschrijding komt doordat de KRW impuls na de herziene begroting 2025 was toegekend en dit nog niet is verdeeld over meerdere jaren. Indien mogelijk wordt het budget voor dit jaar ingezet voor de projectmonitoring van de KRW.			
2. Voor elf prioritaire stoffen stellen we een meetplan op en starten met monitoring.	😊				
<i>Afronding</i>		-	-	-	-
Totaal		12,4	11,9	2,2	2,7

Samenvatting

Effect	Samenvatting 2025
Gezond water	<ul style="list-style-type: none"> • De afgelopen periode heeft in het teken gestaan van de verdere implementatie van nieuwe werkwijzen en het opstarten en uitvoeren van (lopende) maatregelen. We hebben uitvoering gegeven aan de hernieuwde prognose voor het doelbereik in 2027. We actualiseren waar nodig de inzichten vanuit de watersysteemanalyses en de bronnenanalyse voor nutriënten. De resultaten worden voorzien in dit najaar. • Het Landbouwportaal is gesloten, gezien de vroegtijdige uitputting van middelen door de hoeveelheid aanmeldingen in het begin van het jaar. De voorgestelde principes voor een Landbouwportaal 2.0 worden verder uitgewerkt zodat dit begin 2026 van start kan gaan. • Het project Natte infrastructuur Noordkop heeft in het teken gestaan van de aanbesteding en financiering van het gemaal. • We geven actief uitvoering aan verschillende gebiedsgerichte samenwerkingen en voeren verdiepende onderzoeken en monitoring uit in prioritaire KRW-gebieden. Voor het prioritaire KRW-gebied Oosterdel is een projectleider aangesteld door de gemeente, die de uitvoering van de maatregelen gaat organiseren, gericht op het KRW-doelbereik en het landschapsherstel. • We verkennen het oplossen van diverse vismigratieknelpunten en kansen voor de aanleg van natuurvriendelijke oevers. • De KRW-monitoring inclusief de monitoring op de vijftien rwzi's verloopt conform planning. • In de zomerperiode heeft de KRW-beoordeling van meetjaar 2024 plaatsgevonden. Er is gestart met onderzoek naar de 'route' van hemelwater, met als doel meer inzicht te krijgen in regenwater als bron van KRW-probleemstoffen. Dit is een aanvulling op een eerder Stowa onderzoek naar enkele zware metalen in hemelwaterlozingen.

2.6 Schoon water

Binnen **Schoon water** werken we 24/7 aan de beschikbaarheid (risicogestuurd (voorspellend) assetmanagement) en het goed functioneren van de waterketen. Elke dag zuiveren we afvalwater, voor de volksgezondheid en de waterkwaliteit. Zo dragen we positief bij aan de leefbaarheid van ons beheergebied. Door de ambities en ontwikkelingen in de omgeving komt er de komende jaren veel op de waterketen af zoals de richtlijn stedelijk afvalwater en de impact vanuit de KRW. Tegelijkertijd hebben de waterschappen in het Klimaatakkoord en het Grondstoffenakkoord afgesproken dat ze energie- en klimaatneutraal gaan werken en zich transformeren naar circulaire waterketenorganisaties. Bovendien groeien de bevolking en industrie, waardoor grotere afvalwatervolumes ontstaan en de druk op de ruimte toeneemt. Als gevolg van de demografische ontwikkelingen, de levensduur van de installaties en de aangescherpte wet- en regelgeving lopen we in de huidige waterketen tegen de grenzen aan op het gebied van maakbaarheid, medewerkers, ruimtelijke complexiteit en de staat van de huidige assets. Ook op het gebied van het zuiveren van water kunnen we niet alles op het gebied van kwantiteit en kwaliteit. Om schoon water in de toekomst te kunnen blijven garanderen is een herziening van het waterketensysteem nodig (systeemsprong). Dit vraagt om nieuwe manieren van denken en werken, andere kennis en competenties, innovaties en financiële middelen. Voor deze opgave wordt een investerings- en onderzoeksprogramma en veranderagenda aan het algemeen bestuur voorgelegd.

We werken verder toe naar de sluiting van de slibdrooginstallatie in Beverwijk en de robuuste verwerking van zuiveringsslib. In de opgaven waarvoor we staan werken we met (waterketen)partners, kennisinstituten en bedrijven. Ook verbeteren we de doelmatigheid in de waterketen met gemeenten en drinkwaterbedrijf PWN en zetten we in op zichtbaarheid en bekendheid met de waterketen.

Prestaties en mijlpalen (bedragen x € 1 miljoen)	Toelichting	Exploitatie		Investerings	
		Begroting	Prognose	Begroting	Prognose
P069 We behalen de vastgestelde doelen voor 2025 voor de doelmatigheid in de Waterketen.		2,0	2,3	-	-
1. Met alle bedrijven die separate afvalwaterstromen aanleveren leggen we afspraken vast in overeenkomsten.		1: Door ziekteverzuim zijn de werkzaamheden vertraagd en is gezocht naar een oplossing om alsnog de oorspronkelijke planning te realiseren.			
2. We leveren een analyse op van de kansen en risico's van het aangevoerde bedrijfsafvalwater en nemen op grond daarvan gericht actie.					
3. We evalueren de uitvoering van de samenwerking in de waterketen in alle regio's.					

P072 In 2023 zijn we in staat om via beleid, procesregie en methodiek-ontwikkeling adequaat in te spelen op vragen uit de omgeving.		-	-	-	-	
Deze prestatie is komen te vervallen met ingang van de begroting 2025 en is opgevolgd door P092.						
P092 In 2025 zijn we in staat om via beleid, procesregie en methodiek-ontwikkeling adequaat in te spelen op vragen uit de omgeving.			0,7	0,5	-	-
1. Het proces BZB is ingebed in ons dagelijks werk.						
2. We stellen criteria op om de effectiviteit van de BZB's te toetsen.						
P070 In 2025 wordt het schone water klimaat- en energieneutraal geproduceerd.			1,1	1,1	-	-
1. We starten met de bouw van groengas-installaties op de rwzi's Zaandam en Den Helder. De groengas-installatie op de rwzi in Beverwijk leveren we op.			<p><i>Prestatie:</i> Ondanks de inzet van diverse maatregelen wordt de prestatie niet behaald. Dit komt doordat de SDI langer openblijft en diverse energieopwekkende assets waaronder groen gas en zonneparken later operationeel zijn dan gepland.</p> <p>1: De groengasinstallatie op de rwzi Beverwijk is in het voorjaar opgeleverd, met uitzondering van de CO₂-afvanginstallatie. Door voortschrijdend inzicht kan de installatie niet gerealiseerd worden op de oorspronkelijk beoogde locatie. We werken aan een aangepast plan waarvoor mogelijk aanvullend krediet nodig is. Voor de locaties Zaandam en Den Helder zijn de vergunningsaanvragen ingediend. De aanbesteding voor beide projecten staat gepland voor oktober en is afhankelijk van de vergunningverlening.</p>			
2. Voor de centrale vergisting vragen we een uitvoeringskrediet aan.			<p>2: De voorbereiding voor de centrale vergisting heeft onder andere door vertraging in het vergunningstraject meer tijd gekost. Inmiddels is een bouwpartner gecontracteerd waarmee het definitief ontwerp wordt uitgewerkt. Dit ontwerp en de daaropvolgende aanbieding voor de realisatie vormt de basis voor het uitvoeringskrediet en volgt medio 2026.</p>			
P071 In 2025 werken we aan het verwaarden van water, energie en grondstoffen volgens een meerjarige routekaart.			2,0	2,0	0,4	-
1. We doorlopen met het algemeen bestuur de oordeelsvorming op de Grote Verbouwing Waterketen, waarin tenminste een bestuurlijke notitie wordt opgeleverd of een themasessie georganiseerd.						

P061 In 2025 is het onderhoud van de technische bedrijfsmiddelen risicogestuurd.		39,3	39,2	17,8	5,2
<p>1. We onderhouden alle technische bedrijfsmiddelen risico gestuurd en ronden de methodiek daarvoor af. We gaan verder met het implementeren van voorspellend onderhoud (predictive maintenance).</p> <p>2. Op de RWZI Wieringen starten we met de bouw van een nieuwe Nereda zuivering.</p>		<p><i>Exploitatie:</i> De prognose is bijna gelijk aan de begroting. Onderliggend zijn een aantal grote verschuivingen. Lagere kosten worden veroorzaakt door de kapitaallasten (€ 1,2 miljoen) vanwege het doorschuiven van de sanering van de rwzi in Beverwijk van 2024 naar dit jaar. Saneringen schrijven we in één jaar af, waardoor de totale afschrijvingskosten opschuiven naar 2026. Ook zijn de onderhoudskosten voor de slibdroger lager (€ 0,4 miljoen). Door de voorgenomen sluiting van de SDI is besloten het geplande onderhoud niet meer uit te voeren. De hogere kosten worden veroorzaakt door extra correctief onderhoud van de assets (€ 0,9 miljoen), schade door kabeldiefstal bij een zonnepark (€ 0,3 miljoen) en het vervangen van heftrucks (€ 0,2 miljoen) door nieuwe wet- en regelgeving.</p> <p><i>Investerings:</i> Doordat het vergunningstraject langer loopt dan verwacht, lopen de projecten voor het vernieuwen van de rwzi Wieringen en het verbouwen en verduurzamen van bedrijfsgebouwen uit. De uitgaven van respectievelijk € 6,8 miljoen en € 1,1 miljoen verschuiven naar toekomstige jaren.</p> <p>In het programma renovatie rwzi's zijn de uitgaven € 3,2 miljoen lager. Dit wordt deels veroorzaakt doordat uitgaven in toekomstige jaren plaatsvinden vanwege vertraging in vergunningstrajecten. Daarnaast is voor enkele renovaties meer tijd nodig voor het bepalen van de reikwijdte (<i>scope</i>), waardoor de uitgaven in 2026 plaatsvinden. De verwachting is dat dit geen effect heeft op de totale kosten.</p> <p>Binnen het samenwerkingsproject RAAZ (Regiostudie Afvalwaterketen Amsterdam Zaanstreek) vindt een zoektocht plaats naar een mogelijke locatie voor een nieuwe rwzi. Dit is complex, waardoor het project vertraging oploopt en de uitgaven van € 0,9 miljoen in toekomstige jaren plaatsvinden.</p> <p>Door herprioritering van de werkzaamheden is besloten om de investering voor de struvietoogstinstallatie van € 0,5 miljoen door te schuiven naar toekomstige jaren.</p>			
P091 Dagelijks sturen we op het verlagen van onze emissies naar de omgeving op basis van vastgestelde ambities en wettelijke eisen. In 2028 hebben we de productie van grondstoffen en energie verhoogd.		67,2	70,9	10,9	8,3
<p>1. We werken aan aanvullende alternatieven voor het afvangen, verwerken of vermarkten van biogas om affakkelen te minimaliseren.</p> <p>2. 75% van de IBA's zijn vervangen door de verbeterde septic tanks.</p>		<p><i>Exploitatie:</i> De prognose is € 3,7 miljoen hoger dan begroot. Dit komt enerzijds door hogere energiekosten, waarvan een volledige analyse te vinden is bij het thema Duurzaamheid in paragraaf 5.1. Anderzijds wordt het veroorzaakt doordat de SDI via HVC ook slib verwerkt van andere waterschappen (via HVC). Dit was na vaststelling van de begroting bekend. Voor het verwerken van het slib van andere waterschappen (via HVC) ontvangen we een vergoeding. Ook zorgt de sluiting van de SDI voor frictiekosten. De voorlopige toevoeging aan de voorziening voor frictiekosten bedraagt € 0,8 miljoen.</p>			

Investerings: Het project verzelfstandiging rwzi Beverwijk loopt volgens planning en zit in de afrondende fase. Een betalingstermijn voor dit project stond ten onrechte in 2024 begroot in plaats van in dit jaar. Dit verklaart grotendeels de hogere prognose van € 1,5 miljoen ten opzichte van de begroting. Het totale krediet wordt niet overschreden. De processen rondom de innovatieve ketenaanpak bedrijfsafvalwater hebben nog niet tot een concreet project geleid. De geprognosticeerde investeringen hiervoor van € 0,8 miljoen worden opgenomen in het toekomstige investeringsprogramma van De Grote Verbouwing van de waterketen.

Het vergunningstraject voor de groen gasinstallatie op de rwzi Zaandam en de rwzi Den Helder kost meer tijd. Hierdoor vinden de realisatiekosten van beide installaties (€ 2,2 miljoen) in toekomstige jaren plaats. Voor Zaandam is externe capaciteit ingezet met als doel aanbesteding in 2026. De locatie Den Helder wordt als optie meegenomen in de aanbesteding van Zaandam. De groen gasinstallatie op de rwzi Beverwijk is opgeleverd zonder CO₂-afvang installatie. De oplevering en bijbehorende kosten van € 0,6 miljoen zijn doorgeschoven vanuit 2024. De CO₂-afvanginstallatie volgt later.

De voorbereiding voor de centrale slibgisting bij rwzi Geestmerambacht heeft onder andere door vertraging in het vergunningstraject meer tijd gekost dan verwacht. De prognose is hierdoor voor dit jaar € 0,6 miljoen lager. De realisatie van de zonneparken vindt later plaats dan gepland door vertraging in het vergunningstraject, langere doorlooptijd onderzoeken en langere levertijd vanuit de leverancier. Hierdoor verschuiven de realisatiekosten van € 1,5 miljoen door naar toekomstige jaren.

P026 Onvoorzien Schoon water: inzet onvoorzien voor calamiteiten	0,4	-	-	-
<i>Afronding</i>		-	-0,1	-
Totaal	112,6	116,0	29,0	13,5

Samenvatting

Effect	Samenvatting 2025
Schoon water	<ul style="list-style-type: none"> • Het zuiveringsproces, beheer van onze assets en de kwaliteit van de data zijn op orde. Hierdoor zijn de prestaties en mijlpalen grotendeels groen. We willen deze basis op orde blijven houden en dit betekent dat op het gebied van data, procesbeheersing en beheer, technisch personeel essentieel is. De invulling van vacatures van technisch personeel is lastig door krapte op de arbeidsmarkt en interne doorstroming. Daardoor is de werkdruk hoog en neemt op termijn de onzekerheid toe op het behalen van de doelen van dit effect. • We sturen dagelijks op het verlagen van emissies. We worden sinds de implementatie van de Omgevingswet geconfronteerd met aangescherpte vergunning- en handavingsprocedures door de omgevingsdiensten. Dit heeft soms een negatief impact op de doorlooptijd van projecten. We zijn in gesprek met de omgevingsdiensten over hoe we het proces en de samenwerking kunnen stroomlijnen. • Door het integreren van de basiszuiveringsbeelden (BZB) in het dagelijks proces zijn we steeds beter in staat geweest om te anticiperen op (toekomstige) ontwikkelingen en complexe vraagstukken in de omgeving. De BZB helpen ook bij de prioritering van procesoptimalisatie behoeften. • In opvolging van het algemeen bestuursbesluit uit 2018 stoppen we per 1 januari 2026 met het procesonderdeel 'slibdrogen'. Het dagelijks bestuur neemt over de reorganisatie eind september een besluit. • Door assetmanagement gaan we volledig het onderhoud van de technische bedrijfsmiddelen risicogestuurd uitvoeren. De planning is dat we starten met de uitvoering van de nieuwe Nereda op Wieringen, afhankelijk van het verkrijgen van de vergunning. • De aanpak van De Grote Verbouwing van de waterketen wordt momenteel uitgewerkt. In het eerste kwartaal van 2025 is een beeldvormende notitie voorgelegd aan het algemeen bestuur. In het laatste kwartaal vindt de oordeelsvorming met het algemeen bestuur over de Grote Verbouwing plaats. De besluitvorming volgt in 2026. De eerste rwzi voor de grote verbouwing is rwzi Everstekeog. • De invoering van de nieuwe aanpak voor separate afvalwaterstromen heeft vertraging opgelopen. Er zijn maatregelen genomen om de oorspronkelijke planning te realiseren. • We hebben de basis gelegd voor de kansen- en risicoanalyse van het aangevoerde bedrijfsafvalwater. We stemmen met de omgevingsdiensten af op welke wijze informatie uitgewisseld kan worden. De resultaten van de evaluatie van de samenwerking worden gepresenteerd in oktober en worden eind november in een themasessies met het algemeen bestuur gedeeld. • We werken aan een circulaire waterketen door meerjarig onderzoek te doen naar de verwijdering van medicijnresten op rwzi Wervershoof, het scheiden van afvalwaterstromen op rwzi Zaandam-Oost en diverse onderzoeken naar grondstofterugwinning en nieuwe zuiveringstechnologieën met andere waterschappen. De inzet van effluent als bron voor industriewater wordt met PWN dit najaar verder verkend. De aanpak en het onderzoek naar methaan- en lachgas verloopt volgens planning. Voor lachgas wordt ingezet op innovatie via AI. In oktober wordt aan het algemeen bestuur een investeringskrediet voorgelegd voor methaan afvang op rwzi Den Helder. • De groengasinstallatie in Beverwijk is opgeleverd zonder CO₂-afvanginstallatie. Hiervoor wordt een nieuw plan uitgewerkt. De vergunningsaanvragen voor Zaandam en Den Helder zijn ingediend. De voorbereiding van de centrale vergistingsinstallatie is afgerond. Er is een bouwpartner gecontracteerd waarmee het definitief ontwerp wordt uitgewerkt met een beoogde aanbesteding in 2026. De voorbereiding voor de aanbesteding van zonneparken op rwzi Den Helder is gestart. De mogelijkheid van samenwerken op het gebied van waterstof op rwzi Den Helder is onderzocht en heeft op dit moment niet geleid tot een samenwerkingspartner.

2.7 Veilige (vaar)wegen

Binnen **Veilige (vaar)wegen** gaan we verder met het overdragen van de data, de kadastrale overdracht en het beheer van de wegen. Verder geven we uitvoering aan de samenwerking met de provincie voor het vaarwegbeheer.

Prestaties en mijlpalen <i>(bedragen x € 1 miljoen)</i>	Toelichting	Exploitatie		Investerings	
		Begroting	Prognose	Begroting	Prognose
P027 Uiterlijk in 2025 hebben we alle wegen aan gemeenten overgedragen.		-1,7	-0,7	-	-
We dragen de wegen aan de vier Waterlandse gemeenten over.	 <i>Prestatie, mijlpaal en exploitatie:</i> De wegen aan de gemeenten Landsmeer en Edam/Volendam zijn overgedragen. Met gemeente Purmerend lopen de gesprekken voortvarend. Met gemeente Waterland verloopt de voortgang moeizamer en is de uitkomst onzeker.				
P057 Onze wegen zijn in stand gehouden en ingericht conform de doelstellingen uit het vigerende wegenbeleid.		7,2	8,3	-	-
Afhankelijk van bestuurlijke besluitvorming, start de nazorgfase van de Waterlandse gemeenten.	 <i>Mijlpaal:</i> Doordat de voortgang met de gemeente Waterland moeizaam verloopt zijn we nog niet gestart met de nazorgfase. <i>Exploitatie:</i> De overschrijding van € 1,1 miljoen wordt veroorzaakt door onderhoudswerkzaamheden. Dit komt deels vanwege een verlate uitvoering van onderhoud bij de Vaartdijk door afhankelijkheid van het VBK-project en gemeentelijke toestemmingen. Ook zijn de onderhoudskosten hoger vanwege een bijdrage aan het fietspad bij VBK project De Gors, waarbij de daadwerkelijke bijdrage pas na afronding van het VBK-project bekend werd. Het restant is het gevolg van uitgesteld asfaltonderhoud aan overige wegen, onderzoeken relaterend aan de wegenoverdracht en nazorgkosten in al overgedragen gemeenten.				
P030 We voeren voor de provincie Noord-Holland een scheepvaartbeheertaak uit.		0,4	0,4	-	-
We sluiten een herziene overeenkomst met de provincie Noord-Holland af.	 <i>Mijlpaal:</i> De huidige overeenkomst loopt stilzwijgend door tot de herziene overeenkomst is vastgesteld. Deze wordt in september met de provincie besproken.				

Prestaties en mijlpalen <i>(bedragen x € 1 miljoen)</i>	Toelichting	Exploitatie		Investerings	
		Begroting	Prognose	Begroting	Prognose
P031 Onvoorzien Veilige (vaar)wegen.		-	-	-	-
<i>Afronding</i>		0,1	-0,1	-	-
Totaal		6,0	7,9	-	-

Samenvatting

Effect	Samenvatting 2025
Veilige (vaar)wegen	<ul style="list-style-type: none"> • De wegen in de gemeenten Landsmeer en Edam/Volendam zijn overgedragen. • Met de gemeente Purmerend bereiden we de overdracht van de wegen voor. • Voor de gemeente Waterland wordt onderzocht wat de gevolgen van de aangenomen motie zijn op de wegenoverdracht, de uitkomst is onzeker. • De huidige overeenkomst vaarwegbeheer met de provincie loopt stilzwijgend door tot de herziene overeenkomst is vastgesteld.

2.8 Crisisbeheersing

Voor het effect **Crisisbeheersing** ligt de focus op de basis op orde houden en verder professionaliseren. Voor de visie crisisbeheersing 2030 wordt een uitvoeringsagenda opgesteld. Hierin worden een aantal prioriteiten opgenomen, waaronder het inrichten van het informatieknooppunt, het opzetten en onderhouden van ons netwerk met crisispartners, het verkennen en waar mogelijk implementeren van de verdere samenwerking in ons beheergebied, het verder uitwerken van draaiboeken en protocollen en het versterken van de effectiviteit van de crisisorganisatie via opleiden-trainen-oefenen. Doordat we onze informatie integraal ontsluiten en zichtbaar maken kunnen we 24/7 het risicoprofiel bepalen en scenario's opstellen.

Prestaties en mijlpalen <i>(bedragen x € 1 miljoen)</i>	Toelichting	Exploitatie		Investeringen	
		Begroting	Prognose	Begroting	Prognose
P055 Samen met onze netwerkpartners bereiden we ons voor, zodat we adequaat handelen bij een (dreigende) crisis met maatschappelijke gevolgen.		1,9	1,0	-	-
1. Het verbeteren van de operationele capaciteiten van de crisisbeheersing door middel van opleidingen trainingen en oefeningen.		<i>Prestatie en exploitatie:</i> Door beperkte capaciteit zijn werkzaamheden vertraagd of schuiven door. We houden voornamelijk de voorbereidingen op peil. De komende periode voeren we de activiteiten gefaseerd uit, met als doel de basis van de crisisbeheersing te versterken. Hierdoor is ook de prognose lager dan begroot.			
2. We maken een maatschappelijke impactrisico-analyse voor het gehele beheergebied.		<p><i>1:</i> Door de beperkte capaciteit zijn trainingen, oefeningen en opleidingen niet structureel uitgevoerd. De operationele capaciteit is hierdoor slechts in stand gehouden. De wachtdienstgroepen zijn bemenst, de rolhouders zijn op de hoogte van wat wordt verwacht en is de <i>pool</i> met adviseurs crisisbeheersing tijdelijk ingevuld met externe adviseurs totdat de nieuwe medewerkers voldoende zijn ingewerkt. We dragen bij aan de voorbereiding van de oefening ARK-NZK (Amsterdam-Rijnkanaal Noordzeekanaal) en verkennen de mogelijkheden voor een vervolg van de bestuurlijke leerlijn.</p> <p><i>2:</i> Door een gebrek aan capaciteit is de uitwerking van de maatschappelijke impactrisico-analyse voor het gehele beheergebied vertraagd. We onderzoeken hoe we dit in 2026 kunnen uitwerken.</p> <p><i>3:</i> We hebben nog geen meerjarenplannen opgesteld met publieke en private partners. Door een tekort aan capaciteit is het netwerk minder planmatig versterkt dan beoogd. We hebben wel geïnvesteerd in de samenwerking met de brandweer en de voorbereidingen voor de gezamenlijke uitrol van de motorkapposters met agrarische partners zoals LTO en KAVB.</p>			
3. We bouwen en versterken het netwerk met meerjarenplannen met publieke en private partners.					

Prestaties en mijlpalen <i>(bedragen x € 1 miljoen)</i>	Toelichting	Exploitatie		Investerings	
		Begroting	Prognose	Begroting	Prognose
P075 In 2026 hebben wij intern en met onze partners voor het geheel aan relevante bedreigingen, de crisisbeheersing diepgaand en breed versterkt.		1,2	1,2	-	-
<ol style="list-style-type: none"> We maken in twee pilotgebieden het watersysteem crisisbestendiger. We versterken de informatievoorziening tijdens crises door het opleveren van twee beslissingsondersteunende tools. We versterken de organisatie van de crisisbeheersing door ons onder andere te focussen op de crisiscommunicatie en het inregelen van de publiek-private samenwerking in het pilotgebied Zijpe. We stellen de contouren op voor een strategisch bestuurlijk kader. 	 	<p>4: Het proces tot implementatie van de motorkapposter is vertraagd. Om de mijlpaal dit jaar te behalen is extra capaciteit ingezet om het plan van aanpak voor de motorkapposters uit te voeren. De spelregels voor de implementatie zijn uitgezocht en de technische controles zijn grotendeels afgerond en in het najaar van 2025 volgen gebiedsbezoeken met ondersteuning van TU Delft, evenals de interne en externe communicatie richting de betrokkenen. Ook de productie van de posters is in gang gezet. Het strategisch-bestuurlijk kader wordt dit jaar ter vaststelling voorgelegd, zodat de motorkapposters eind 2025 volledig kunnen worden geïmplementeerd.</p>			
<i>Afronding</i>		-0,1	-	-	-
Totaal		3,0	2,2	-	-

Samenvatting

Effect	Samenvatting 2025
Crisisbeheersing	<ul style="list-style-type: none"> We versterken onze aanpak op het gebied van <i>riskassessment</i>. We zijn gestart met scenariogesprekken, werken aan het inrichten van de informatieruimte, de ontwikkeling van het veiligheidsbeeld en verkennen de mogelijkheden van landelijke samenwerking tussen <i>riskassessors</i>. We hebben een format ontwikkeld om onze draaiboeken te uniformeren en aan te vullen met vakinhoudelijke input. We hebben stappen gezet in de voorbereiding op de ARK-NZK-oefening. De technische controles van de motorkapposters zijn grotendeels afgerond en de verdere uitwerking en implementatie, inclusief spelregels en communicatie, is in gang gezet. De uitvoeringsagenda is vertraagd en wordt in het eerste kwartaal van 2026 aan het algemeen bestuur voorgelegd.

2.9 Bestuur en Organisatie

Via het effect **Bestuur & Organisatie** leveren we middels een robuuste en toekomstgerichte bedrijfsvoering een bijdrage aan de opgaven waar we voor staan. De focus ligt hierbij op veiligheid, voldoende en gekwalificeerd personeel, interne beheersing, financiële rechtmatigheid, uitvoering en handhaving, duurzaamheid, informatiehuishouding en externe communicatie. We implementeren de inrichting van het interne beheersingsraamwerk (drie lijnen model). Vergunning, handhaving en toezicht is solide ingericht. Vanwege de veelheid aan digitale wetgeving, verordeningen en richtlijnen professionaliseren we de inrichting van de procesautomatisering, stellen we het informatiebeleidsplan 2026-2030 op en leggen deze voor ter besluitvorming. We voldoen aan het gewenste volwassenheidsniveau voor de Baseline Informatieveiligheid Overheid, NIS-2, privacy- en andere cyberwetgeving en werken aan een toekomstbestendige IT-ondersteuning voor onze belastingprocessen. We organiseren de waterschapsverkiezingen in 2027. We stimuleren het waterbewustzijn onder andere door ons watererfgoed en voeren de Wet open overheid (Woo) uit. In onze visie op maatschappelijk verantwoorde overheid (MVO) zijn de maatschappij (people), milieu (planet) en economie (prosperity) de vertrekpunten voor samenwerking met de omgeving. Met arbeidsmarktcommunicatie zetten we ons neer als aantrekkelijke werkgever.

Prestaties en mijlpalen <i>(bedragen x € 1 miljoen)</i>	Toelichting	Exploitatie		Investerings	
		Begroting	Prognose	Begroting	Prognose
P065 Taakuitoefening bestuur en organisatie		34,1	32,9	-	-
1. We werken volgens de Omgevingswet.		<i>Exploitatie:</i> De onderschrijding wordt veroorzaakt door hogere opbrengsten voor verkoop van dienstwoning en overige opbrengsten.			
2. Het programma wet open overheid (Woo) voeren we uit conform de vastgestelde bestuurlijke ambitie en planning.					
3. We stellen nieuw beleid (K35) op als vervolg op het Klimaat- en Energieprogramma (KEP), dat dit jaar afloopt.					
4. De maatregelen uit het energiebesparingsplan voeren we uit.					
5. We maken twaalf erfgoedobjecten toegankelijk, fysiek dan wel digitaal.					
6. We nemen deel aan projecten in 10 landen buiten Europa, fysiek dan wel digitaal. Binnen Europa doen we mee in zes door de EU gesubsidieerde projecten.					

Prestaties en mijlpalen <i>(bedragen x € 1 miljoen)</i>	Toelichting	Exploitatie		Investerings	
		Begroting	Prognose	Begroting	Prognose
<p>7. Met het 'Project versnelde aanpak gebruik eigendommen' hebben we 300 gronddossiers onderhanden.</p> <p>8. We voegen minimaal twee databronnen toe aan ons centrale gegevensmagazijn.</p> <p>9. We behouden naam- en taakbekendheid bij één op de twee inwoners. En werken aan het verhogen van het waterbewustzijn.</p> <p>10. Op basis van een onderzoek besluiten we wel of geen fonds voor financiering van kleinschalige burgerinitiatieven op te zetten.</p>	 				
P066 Ondersteuning bestuur en organisatie		64,7	63,8	2,7	2,0
<p>1. We zorgen dat de rechtmatigheidsverantwoording over 2025 kan worden afgegeven.</p> <p>2. We geven verdere invulling aan het verbeterplan informatiebeveiliging, als onderdeel van compliance met de BIO.</p> <p>3. Ons verbeterplan voor de fysieke toegangsbeveiliging voeren we uit voor een veilige werkomgeving en in naleving van de BIO.</p> <p>4. De jaarlijkse arbeidsmarktcommunicatiecampagne herijken we.</p> <p>5. De Archiefverordening en het Besluit Informatiebeheer worden geactualiseerd en ter vaststelling voorgelegd aan het algemeen bestuur vóór de nieuwe Archiefwet ingaat per 1 januari 2026.</p> <p>6. We realiseren een procesgerichte inrichting van ons documentbeheer waarin we de privacywetgeving goed borgen.</p> <p>7. Om invulling te geven aan nieuwe wet- en regelgeving stellen we een nieuwe kostentoedelingsverordening op.</p>	 	<p>2: Door het beperkte aanbod op de arbeidsmarkt zijn bepaalde essentiële functies later ingevuld. Verder heeft de komst van de BIO 2.0 een vertragend effect op de planning.</p> <p>5: De archiefwet treedt in juli 2026 in werking. Op het moment dat het inzichtelijk is wat in de wet staat kunnen we met de op 1 maart aangestelde waterschapsarchivaris (WA) voorbereidingen treffen. Tot die tijd houden we de ontwikkelingen rondom de archiefwet nauwlettend in de gaten.</p> <p>6: De uitvoering vraagt veel tijd en de processen moeten zorgvuldig worden ingericht. De verwachting is dat het project begin 2026 is uitgevoerd.</p> <p><i>Exploitatie:</i> de onderschrijding op deze prestatie wordt met name veroorzaakt door hogere rentebaten van € 2,0 miljoen.</p> <p><i>Investerings:</i> de lagere uitgaven worden voornamelijk veroorzaakt doordat de kosten van € 0,8 miljoen voor het vervangen van de vloer van de loods Kwadijk naar verwachting doorschuiven in de tijdsplanning. Vleermuizen zijn gevonden in de schuur als onderdeel van flora en fauna onderzoek. Hierdoor kan het vergunningstraject niet worden afgerond voor aanvang van werkzaamheden.</p>			
P063 Personeelslasten		117,3	114,1	-	-
<p>Op de personeelskosten is een onderschrijding van € 3,3 miljoen. Dit wordt met name veroorzaakt door het niet of later invullen van vacatures. Door het jaar heen staan telkens 25 tot 40 vacatures open en dankzij intensieve wervingsinspanningen verloopt het invullen ervan in veel gevallen voorspoedig. Een aantal vacatures is echter moeilijk vervulbaar wat de werkdruk van de huidige medewerkers verhoogd en waardoor prioriteiten in het reguliere werk worden gesteld. Daarnaast speelt het absorptievermogen</p>					

Prestaties en mijlpalen <i>(bedragen x € 1 miljoen)</i>	Toelichting	Exploitatie		Investerings	
		Begroting	Prognose	Begroting	Prognose
van de organisatie een rol. Door de hoge werkdruk is in sommige gevallen slechts beperkte capaciteit voor het opnemen en <i>onboarden</i> van nieuwe mensen. Ook zorgt de invulling van vacatures door interne medewerkers (30% van de vacatures) voor nieuwe vacatures elders in de organisatie. Om de continuïteit van de processen te waarborgen wordt extra ingehuurd. Niet op alle onderdelen lukt het om personeelstekorten met inhuur op te vangen.					
De CAO voor 2025 leidde tot € 0,5 miljoen hogere personeelskosten door hogere thuiswerkvergoeding en verhoging schaalbedragen. Daarentegen vallen kosten voor het loopbaancentrum, jong talent en de traineepool lager uit. Ook zijn er extra opbrengsten vanwege het uitlenen van personeel, ziektebatensubsidies en subsidies voor participatiebanen.					
P051 (dekking) overhead		-176,4	-172,3	-	-
P054 Onvoorzien		0,2	0,0	-	-
Waterschapsbelasting		-298,0	-300,4	-	-
De hogere opbrengsten worden voornamelijk veroorzaakt door hogere WOZ-waarden en verwachte lagere kwijtscheldingen dan begroot.					
Algemene reserves		-	-	-	-
Bestemmingsreserves		-24,2	-24,2	-	-
	<i>Afronding</i>	-	-	-	-
	Totaal	-282,2	-286,2	2,7	2,0

Samenvatting

Effect	Samenvatting 2025
Bestuur en organisatie	<ul style="list-style-type: none"> Dankzij intensieve wervingsinspanningen verloopt het invullen van vacatures voorspoedig. Uitdaging blijft echter het absorptievermogen van de organisatie en de aanhoudende krapte op de arbeidsmarkt. Verder hebben we een aantal openstaande functies met een schaars aanbod. Vanwege de bedrijfscontinuïteit wordt hiervoor ingehuurd. We zien een lichte afname van het aantal ingediende aanvragen voor een omgevingsvergunning. De verwachting is dat dit mede het gevolg is van achterstanden in de behandeling van grote bouwprojecten bij andere bevoegde gezagen. Er is onderzoek gedaan naar de kostendekkendheid van de leges voor het in behandeling nemen van een aanvraag omgevingsvergunning. De resultaten worden meegenomen in het bestuursvoorstel wijziging legesverordening. We monitoren de uitvoering van het vergunningen-, toezicht- en handhaving uitvoeringsprogramma 2025. Hierin staan de werkzaamheden en activiteiten die we gaan uitvoeren voor het verlenen van vergunningen en andere toestemmingen, het houden van toezicht en de inzet van handhavingsinstrumenten. Er wordt gewerkt aan het opstellen van kwaliteitscriteria in lijn met het vernieuwde stelsel kwaliteitscriteria 3.0 die geldt voor gemeenten, omgevingsdiensten en provincie. We hebben verder gewerkt aan het verbeterplan BIO. De impactanalyses op de Cyberbeveiligingswet (de Nederlandse doorvertaling van de NIS-2) en BIO 2.0 zijn opgestart. De BIO 2.0 heeft een aantal nieuwe vereisten inzichtelijk gemaakt, waaronder een sterk risico gebaseerde

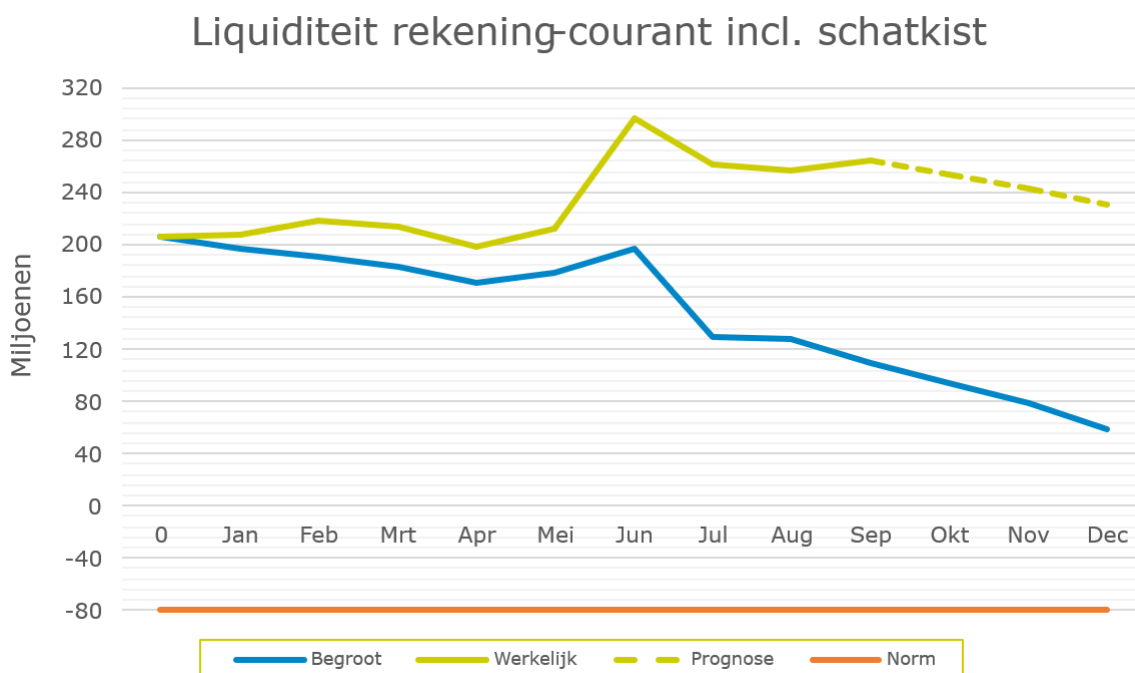

	<p>opzet en 40 nieuwe beheersmaatregelen bovenop de huidige. Dit vraagt een aantal aanvullingen en aanpassingen in de huidige planning en zet extra druk op de uitvoering. Dit, in combinatie met het later invullen van een aantal cruciale functies, heeft geleid tot een bijstelling van de planning.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vanwege het aflopen van het KEP eind 2025 hebben we gewerkt aan een nieuw klimaatbeleid K35. Onder andere de ambities die met de sector zijn afgesproken voor klimaatneutraliteit richting 2035 zijn hierin verwerkt. Het nieuwe klimaatbeleid (K35) is in juni vastgesteld en we zijn gestart met het opstellen van een uitvoeringsagenda. • We bieden bedrijven de gelegenheid om een voorstel in te dienen voor een lening uit het Waterinnovatiefonds. Ongeveer de helft van de oorspronkelijke € 2 miljoen is beschikbaar. In het eerste kwartaal heeft een nieuwe ronde plaatsgevonden. Één voorstel is inhoudelijk positief beoordeeld. Het voorstel is nog in behandeling bij het Groenfonds voor de beoordeling van het <i>business plan</i>. Er zijn voorbereidingen getroffen voor de tweede ronde die in oktober plaatsvindt. • We geven invulling en sturing aan het bestuurlijke traject Toekomstvisie 2050+. Fase 1 is afgerond, het algemeen bestuur heeft richting bepaald en ook zijn de context scenario's opgeleverd. • Het updaten en aanpassen van de procesbeschrijvingen in relatie tot het optimaliseren van het besluitvormingsproces loopt op schema. • Binnen het programma Wet open overheid (Woo) wordt gewerkt aan verankering binnen de organisatie zodat het programma eind 2025 kan worden afgerond. • Er is binnen de kantoorautomatisering een nieuwe virtuele werkplek gerealiseerd, waarin medewerkers op een gebruikersvriendelijke wijze de systemen en informatie, die ze voor het werk nodig hebben, kunnen vinden. • In oktober worden de toegangspassen en -systemen vervangen en eind 2025 is het project afgerond. • We richten ons met de publiekscampagnes op het vasthouden van de naam en taakbekendheid en het vergroten van bewustzijn onder inwoners over het belang van veilig, schoon en voldoende water. We betrekken inwoners actief bij en geven inzicht in ons werk. Momenteel focussen we ons op Klaar voor Water. • We stellen twaalf erfgoedobjecten open, onder andere tijdens de Nationale Molen- & Gemalendag en Open Monumentendag. • Op basis van onderzoek heeft het dagelijks bestuur besloten af te zien van het opzetten van een fonds voor financiering van kleinschalige burgerinitiatieven.
--	--

3. Treasury

Hieronder is het verloop van het saldo op de rekeningcourant weergegeven.

Vanuit de kasgeldlimiet (norm) mogen we € 79 miljoen rood staan.

De stand per 1 oktober bedraagt € 264 miljoen. De ontvangsten en uitgaven van de hoogwaterbeschermingsprogramma's hebben een onvoorspelbaar karakter, wat leidt tot fluctuaties in de realisatie van kasstromen gedurende het jaar. In de begroting is uitgegaan van € 27 miljoen aan ontvangsten aan het einde van het jaar. We gaan nu uit van € 124 miljoen: we hebben t/m september € 116 miljoen ontvangen en we verwachten nog € 8 miljoen. In totaal is dat € 97 miljoen hoger en dat wordt veroorzaakt door het project Markermeerdijken binnen het programma HWBP2. De subsidieregeling HWBP2 schrijft voor dat maximaal 80% van de vigerende beschikking als voorschot mag worden aangevraagd. Met het afronden van een aantal wijzigingsdossiers met de programmadirectie HWBP is een herbeschikking aangevraagd. Deze hogere beschikking leidt tot een hoger voorschot. Daarnaast is rekening gehouden met het effect van de betalingstermijn (zie rentebaten). Dit zorgt voor een structureel hoger saldo op de rekening-courant. In het Meerjarenperspectief 2026-2030 is rekening gehouden met het aantrekken van een langlopende lening in 2028.

Hieronder is de ontwikkeling van de rentelasten en -baten weergegeven.

Rentelasten (bedragen x € 1 miljoen)	2025	Prognose
Rentelasten langlopende geldleningen	4,8	4,8
Rentelasten rekening-courant	0,2	-
Totaal rentelasten	5,0	4,8

De rentelasten van de rekening-courant vallen € 0,2 miljoen lager uit door een lagere gemiddelde roodstand en daling van het rentepercentage dan waar in de begroting rekening mee was gehouden.

Rentebaten <i>(bedragen x € 1 miljoen)</i>	2025	Prognose
Rentebaten	-3,0	-5,0
Totaal rentebaten	-3,0	-5,0

We ontvangen rentebaten voor het schatkistbankieren. De prognose voor rentebaten is hoger dan begroot door een hogere beginstand 2025 van het banksaldo. Ook hebben we rekening gehouden met het vasthouden aan de betalingstermijn van maximaal 30 dagen in plaats van zo snel mogelijk betalen. Daarnaast hebben we dat de subsidie voor HWBP-2 gedeeltelijk eerder ontvangen en is deze hoger dan begroot.

4. Personeel

Formatie en bezetting vast personeel in fte	Formatie begroting 2025 (verwacht aantal)	Huidige bezetting (eind augustus 2025)	Vershil
Regulier exclusief bestuur	982,3	928,9	53,4
Participatiebanen, loopbaan, traineepool en verjonging	49,1	27,9	21,2
Totaal	1031,4	956,8	74,6

Algemeen

De huidige bezetting is 956,8 fulltime equivalent (fte). Het verschil met de formatie van 74,61 fte bedraagt 7,2% en bestaat uit vacatures en (nog) niet ingevulde ruimte in participatiebanen, loopbaan en verjonging. Er zijn op dit moment 35 lopende vacatureprocedures (eerste concernrapportage: 53). Het recruitment gedeelte (van publicatie tot invulling) van een vacature heeft op dit moment een gemiddelde doorlooptijd van tien weken. In de eerste concernrapportage was dit vijf tot zeven weken. Dit komt door de vakantieperiode, een langer wervingsproces en de arbeidsmarktcrachte. Ook zien we dat het salaris steeds vaker niet concurrerend genoeg is en dat de concurrentie toeneemt. Hierdoor krijgen kandidaten meerdere aanbiedingen tegelijkertijd.

In de overgang naar het nieuwe pensioenstelsel in 2028 wordt ook gekeken naar de overgang van de Algemene Pensioenwet Politieke Ambtsdragers (APPA) naar een uniforme regeling als ieder ander. De gevolgen hiervan zijn nog niet verwerkt in deze rapportage.

Participatiebanen

De norm voor participatiebanen is op basis van voorcalculatie 36,4 banen, dit is omgerekend 25,78 fte. Op dit moment zijn 22,98 fte participatiemedewerkers met een arbeidsovereenkomst. De verwachting is dat er geen nieuwe instroom meer bijkomt. Het inwerken van de vele nieuwe medewerkers vraagt alle tijd aandacht van de afdelingen.

Ziekteverzuim

Soort verzuim %	Tweede concernrapportage 2025 (verzuimperiode augustus 2024 t/m juli 2025)
Kort: 1-8 dagen	0,76
Midden: 8-42 dagen	0,58
Lang: 42 dagen tot 1 jaar	2,38
> 1 jaar	1,48
Totaal	5,20

Het ziekteverzuim stijgt met 0,4% ten opzichte van dezelfde periode voorgaand jaar en ten opzichte van de eerste concernrapportage (5,07). Het verzuim langer dan een jaar stijgt in het afgelopen jaar met 0,52%. De laatste beschikbare landelijke cijfers vanuit het CBS over het eerste halfjaar van 2025 geven voor de overheid een verzuimpercentage van 6,6% aan waarmee HHNK ruim onder het landelijk gemiddelde blijft. Ook landelijk is een stijging in het langdurig verzuim zichtbaar.

Stages

Directie	Aantal gestarte stageplaatsen 2025 (t/m begin september)	Aantal gestarte stageplaatsen 2024 (t/m begin september)
Water	19	16
Bedrijfsvoering	9	20
Staf	2	0
Totaal	30	36

In totaal zijn tot en met begin september 30 stagiaires gestart. Dit aantal is minder dan in dezelfde periode vorig jaar. Doordat veel nieuwe medewerkers ingewerkt worden is op dit moment weinig begeleiding beschikbaar. Onlangs is een bewustwordingscampagne gestart om aandacht voor stagiaires te vragen. Gelijktijdig wordt meer aandacht gevraagd voor Beroepsbegeleidende Leerweg (BBL)-trajecten.

Uitstroom

Tot en met eind augustus zijn er 40 medewerkers uit dienst getreden. Over geheel 2024 waren dit er 70, net onder sectoraal gemiddelde.

Veiligheid

De trainingen voor 'Veilig & Gezond' (V&G) -ontwerpfase bouw hebben plaatsgevonden. We werken volgens het vastgestelde V&G-proces (organisatie) en toetsingskader (veiligheidsdeskundigen). Het resultaat hiervan wordt steeds meer zichtbaar. Medewerkers weten steeds beter wat vanuit hun rol van ze verwacht wordt, kwaliteit van V&G-plannen (Veilig & Gezondheid) gaan omhoog en onderlinge samenwerking verbetert.

Meldingen Fysieke en Sociale veiligheid

	Eerste concernrapportage	Tweede concernrapportage
Ongevallen	4 (6)	9 (9)
Agressie	4 (9)	2 (3)
Onveilige situatie	15 (32)	44 (47)
Veilige situatie	0 (0)	1 (0)

* tussen haakjes aantal meldingen zelfde periode vorig jaar

Meldingen over (fysiek) onveilige situaties worden sneller opgepakt en afgerond. Dit komt mede door het aanjagen vanuit het management. Het doen van meldingen lijkt nog wel regelmatig aangespoord te moeten worden vanuit de leidinggevenden.

Meldingen Informatie veiligheid

	Eerste concernrapportage	Tweede concernrapportage
Totaal gemeld	19	26
Daadwerkelijk security Incident	10	12
Aanvraag risico analyse	5	2
Gelinkt aan juni-phishing campagne		12

Meldingen Privacy

	Eerste concernrapportage	Tweede concernrapportage
Datalek meldingen	25 (8)	16 (15)
Waarvan daadwerkelijke datalekken	15	10
Waarvan meldingen bij AP	3	0

5. Toelichtingen thema's en programmarapportages

5.1 Thema's Waterplan 2022-2027

In het Waterplan 2022-2027 (21.1010054) zijn vijf thema's opgenomen, waar organisatiebreed op ingezet wordt. Hieronder volgt per thema de voortgang ten opzichte van de in de begroting 2025 beoogde doelstellingen.

Ruimtelijke adaptie

Klimaatverandering wordt steeds duidelijker zichtbaar, zowel in Nederland als wereldwijd. In ons beheergebied zien we een toename in het aantal dagen met zware neerslag en de afgelopen 30 jaar zijn de warmste jaren ooit gemeten door het KNMI. Daarom zetten we ons in, onder de vlag van het Deltaprogramma Ruimtelijke Adaptatie, om het beheergebied zo veel als mogelijk klimaatbestendig en waterrobuust in te richten.

In het MJP 2026 - 2030 is voor de nieuwe programmaperiode 2027-2033 € 1,25 miljoen per jaar opgenomen. We zijn gestart met de voorbereiding voor de tweede DPRA-cyclus. De eerste deelregio's binnen de Werkregio Noorderkwartier zijn in juli begonnen met het uitvoeren van nieuwe stresstesten zodat in 2026 alle deelregio's beschikken over een geactualiseerde uitvoeringsagenda voor klimaatadaptatie. We begeleiden dit proces met een adviesbureau. Verder willen we bijdragen aan de ambities en het oplossen van de knelpunten uit de uitvoeringsagenda's van de deelregio's, daar waar het onze kerntaken raakt.

Tot slot is een bijdrage geleverd aan de nationale klimaatadaptatiestrategie (NAS). De NAS was het Nederlandse antwoord op de oproep van de Europese Commissie aan alle lidstaten om uiterlijk in 2017 een klimaatadaptatiestrategie op te stellen. De eerste versie van de NAS verscheen in 2016 (NAS'16). In 2026 verschijnt de nieuwe NAS (NAS'26) op basis van de meest recente klimaatscenario's. Via de Unie van Waterschappen, de samenwerking tussen de DPRA-werkregio's en de landelijke stuurgroep DPRA zijn we betrokken bij de vormgeving van de NAS. De NAS '26 wordt in januari 2026 door het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat gepubliceerd voor consultatie.

Omgevingswet

De Omgevingswet is vanaf 1 januari 2024 van kracht en sindsdien hebben we onze nieuwe informatievoorziening in gebruik. Via het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO) kunnen burgers aanvragen indienen, bepalen welke regels waar van kracht zijn en meldingen maken. We blijven aandacht besteden aan het verbeteren van de gebruikersvriendelijkheid van het DSO. Daarnaast investeren we in de samenwerking met onze ketenpartners zoals gemeenten, provincie, omgevingsdiensten en Rijkswaterstaat vanuit de Omgevingswetgedachte "Één overheid". Vanuit onze rol als initiatiefnemer van projecten zien we dat ook andere bevoegd gezagen leren en ontwikkelen in de vergunningsprocedures. De Omgevingswet vraagt een andere manier van toetsing van aanvragen omgevingsvergunning. Het leidende principe zijn niet meer de regels die zijn vastgesteld, maar het te bereiken effect van deze regels. Dit betekent dat bij de toetsing van een aanvraag wanneer deze niet aan de regels voldoet getoetst moet worden of met de ontvangen aanvraag ook het gewenste doel kan worden bereikt. Dit vraagt een adaptieve en andere manier van denken en meer afstemming met betrokken partners. Aanvragen (ook bij andere bevoegd gezagen zoals Omgevingsdiensten) vragen hierdoor meer aandacht en tijd. Naar aanleiding van het onderzoek naar de kostendekkendheid van de ontvangen leges voor het in behandeling nemen van aanvragen omgevingsvergunning wordt een bestuursvoorstel voorgelegd aan het algemeen bestuur.

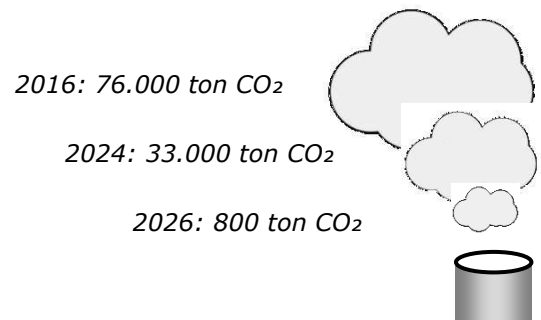
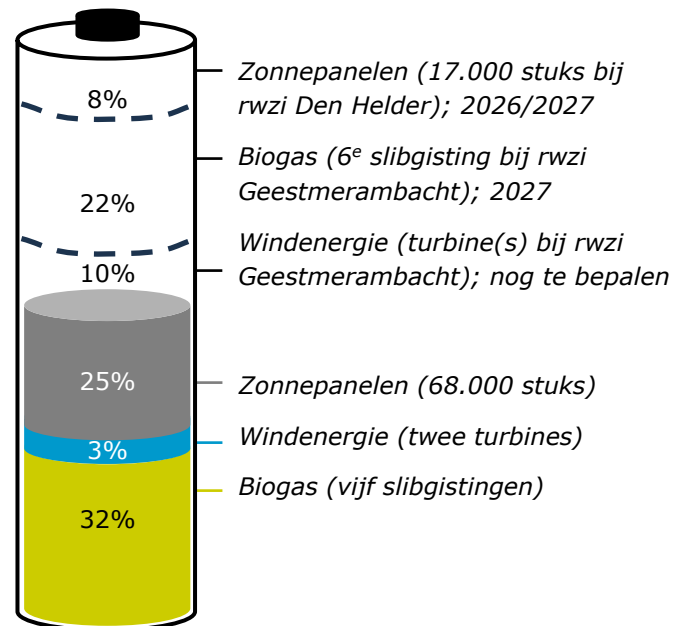
Duurzaamheid

Vanwege het aflopen van het Klimaat- en Energieprogramma (KEP) eind 2025, is in juni het nieuwe beleid Klimaatneutraal 2035 (K35) vastgesteld door het algemeen bestuur. De ambities die in 2022 met de sector zijn afgesproken voor klimaatneutraliteit richting 2035 zijn hierin verwerkt. De uitvoeringsagenda K35 voor 2026-2027 is in voorbereiding.

De doelstelling uit het KEP om energieneutraal te worden blijft ook in K35 bestaan. Na de sluiting van de SDI per 1 januari 2026 zijn we 60% energieneutraal (zie de afbeelding van de batterij). De komende jaren worden een drietal projecten uitgevoerd om net zoveel energie op te wekken als dat we verbruiken.

De doelstelling om CO₂-neutraal te worden is ook overgenomen in K35 en uitgebreid met reductiedoelstellingen voor andere broeikasgassen zoals methaan en lachgas. De uitstoot van CO₂ met de eigen bedrijfsvoering is door sluiting van de SDI vanaf 2026 nog slechts 1 procent van onze uitstoot aan het begin van de KEP-periode (zie afbeelding hiernaast). De restemissie wordt veroorzaakt door het gebruik van groengas voor gebouwverwarming en brandstoffen voor het materieel.

In K35 zijn ook doelstellingen op het gebied van de circulaire economie opgenomen. Door verstandig om te gaan met ons verbruik aan grondstoffen en bouwmaterialen kunnen we onze impact op het milieu verder verlagen.

Duurzame energieopwekking en terugwinning van grondstoffen

Energie HHNK		
Elektriciteit	2025	2025
	<i>Begroting</i>	<i>T2</i>
Volume voor kostenbepaling (MWh)	65.372	57.924
<i>Waterketen</i>	43.230	38.499
<i>Watersystemen</i>	20.675	17.883
<i>Gebouwbeheer</i>	1.442	1.491
<i>Wegen</i>	25	51
Kosten elektriciteit	€ 17.857.663	€ 16.115.353
<i>Gemiddeld tarief per MWh*</i>	€ 273,17	€ 278,21
Kosten elektriciteit 2023	€ -	€ 1.286.689
Volume voor opbrengstenbepaling (MWh)	-42.149	-44.994
<i>Waterketen SDI</i>	-18.567	-24.145
<i>Waterketen Zon</i>	-20.285	-18.114
<i>Watersystemen Wind</i>	-2.864	-2.326
<i>Gebouwbeheer Zon</i>	-433	-410
Opbrengsten elektriciteit **	€ -3.373.859	€ -3.634.577
Gas	2025	2025
	<i>Begroting</i>	<i>T2</i>
Totaal Inkoop Aardgas (m³x1.000)	13.998	15.814
<i>Waterketen SDI</i>	13.770	15.586
<i>Gebouwen</i>	228	228
Kosten inkoop Gas ***	€ 6.793.622	€ 10.524.530
<i>Gemiddeld tarief per 1.000 m³*</i>	€ 485,33	€ 665,53
Groen Gas verkocht (m³x1.000)	-970	-729
Opbrengst verkocht Gas	€ -1.000.000	€ -511.310
Netto energiekosten	€ 20.277.425	€ 23.780.685

* Inclusief netbeheerkosten, trafohuur, meetdiensten en VPB

** Inclusief opbrengsten SDE subsidie en exclusief opbrengsten extra
slibverwerking voor derden (zie hiervoor onderstaande ontwikkelingen en effect
Schoon Water)

*** Inclusief hoger gastarief door onzekerheid voortzetting SDI

Energieterugwinning HHNK		
Terugwinning	2025	2025
	<i>Begroting</i>	<i>T2</i>
Biogas (totale opwek x1.000 m³)	4.300	4.450
Omgezet naar Groen Gas	1.330	1.200
Gebruikt in WKK	2.500	2.700
Gebruikt voor CV	100	200
Afgefakkeld / verlies	250	350
PowerCrumbs (Zaandam)	120	-
Overige stromen		
Slibgranulaat (ton)	19.000	19.000
Herwonnen grondstoffen		
Struviet (ton)	250	200
Cellulose (ton)	2.300	2.700

Disclaimer bij deze tabel en toelichting: De huidige energiemarkt is zeer volatiel. Omdat de opwek van elektriciteit wordt afgerekend tegen gemiddelde marktprijzen is het maken van prognoses erg lastig. Met bovenstaande tabel is getracht een zo realistisch mogelijke prognose af te geven. We volgen de ontwikkelingen op de voet in het energieteam, indien nodig wordt het bestuur geïnformeerd over lopende ontwikkelingen. De SDI blijft ook in 2025 volledig in gebruik. De terugleververgoeding van HVC en de Stimulering duurzame energieproductie subsidie worden op basis van voorlopige factoren en bedragen berekend. De overheid bepaalt de definitieve factoren en bedragen in het jaar na de realisatie. Dit zorgt ervoor dat de definitieve vergoedingen kunnen afwijken van wat nu is berekend.

Ontwikkelingen ten opzichte van de begroting voor energie

Kosten elektriciteit (€ 1,7 miljoen lager):

- Het eerste half jaar van 2025 is droog geweest. Dit zorgt voor een lager elektriciteitsverbruik bij de gemalen van Waterketen (-/- € 0,8 miljoen) en Watersystemen (-/- € 0,6 miljoen).
- De slibdroger in Beverwijk verwerkt momenteel ook slib van collega waterschappen. De turbine van de slibdroger produceert hierdoor meer warmte en elektriciteit. Gevolg is dat er minder elektriciteit uit het net benodigd is (-/- € 0,2 miljoen).
- *Overig verschil wegen (-/- 0,1).*

Kosten elektriciteit 2023 (€ 1,3 miljoen hoger)

- We hebben een naheffing over 2023 ontvangen en dit bestaat uit een combinatie van te weinig in rekening gebrachte energiebelasting en een tariefsaanpassing voor met name de SDI. Deze fout bij HVC is naar voren komen als gevolg van onze interne controle van facturen over 2024. HVC heeft naar aanleiding hiervan geïnvesteerd in de interne beheersing om daardoor beter grip op de facturatie te krijgen. We hebben hierin duidelijk begrensd door uit te spreken dat wij vanaf heden géén fouten meer accepteren en daarmee ook verleden boekjaren definitief hebben afgesloten.

Opbrengsten elektriciteit (€ 0,3 miljoen hoger)

- Eind 2024 is de bekabeling van zonnepark RWZI Geestmerambacht gestolen. Sindsdien is opwek en teruglevering niet meer mogelijk. De verwachte opbrengst van zonne-energie is daarom naar beneden bijgesteld (-/- € 0,2 miljoen). Het zonnepark is naar verwachting medio september weer in bedrijf.
- De turbine van de slibdroger in Beverwijk wekt meer elektriciteit op door de verwerking van het slib van collega waterschappen. Daardoor zijn de inkomsten uit teruglevering van Waterketen verhoogd (+/+ € 0,5 miljoen).
- Bij windparken zijn we vanwege de netwerkcongestie en zelfvoorzienendheid ook bezig met het opslaan van de opgewekte energie.

- In samenspraak met de HVC is voor het restant van 2025 het teruglevertarief voor zelfopgewekte zonne-energie naar beneden bijgesteld vanwege een grotere dan verwachte hoeveelheid negatieve zonuren.

Kosten gas (€ 3,7 miljoen hoger)

- Onduidelijkheden in de regelgeving zorgden dat energiebelasting voor gas niet kon worden meegenomen in de begroting, ook niet op basis van aannames. Daarnaast is door de onzekerheid over het voortzetten van de activiteiten van SDI in 2025, een weloverwogen besluit genomen om relatief laat gas in te kopen. Door de geopolitieke situatie zorgt dit voor hogere kosten (+/+ € 3,7 miljoen).
- De vrijstellingsregeling energiebelasting gas bij energieopwekking zorgt juist voor een kostenverlaging (-/- € 1,4 miljoen).

Opbrengsten gas (€ 0,5 miljoen lager)

- De nieuwe groengasinstallatie bij RWZI Beverwijk draait sinds mei. In de begroting is het tarief hoger ingeschat dan het uiteindelijke tarief (-/- € 0,5 miljoen). Het verschil tussen het aantal groen gas dat wordt verkocht en de omzetten naar groen gas komt voornamelijk doordat niet al het biogas wat wordt omgezet naar groen gas voldoet aan de kwaliteit om het te kunnen verkopen.

Maatschappelijk verantwoorde overheid (MVO)

In onze visie op MVO zijn de maatschappij (*people*), milieu (*planet*) en economie (*prosperity*) de vertrekpunten voor samenwerking met de omgeving. De ambitie is om onze prestaties op het gebied van MVO en duurzaamheid meetbaar en inzichtelijk te maken. Hiervoor is gestart met een nulmeting. We sluiten hierbij aan op de *Sustainable Development Goals*. Deze doelen zijn een mondiaal kompas voor uitdagingen als armoede, onderwijs en de klimaatcrisis. De nulmeting is inmiddels herzien. Uit deze tweede meting blijkt dat een methode nodig is om onze MVO-prestaties beter met elkaar te vergelijken. Dat wordt dit jaar uitgewerkt.

Biodiversiteit

We dragen bij aan een rijke biodiversiteit en een toekomstbestendige leefomgeving in ons beheergebied. Versterken van biodiversiteit maakt integraal onderdeel uit van de maatschappelijke effecten Waterveiligheid, Voldoende water, Schoon Water en Gezond water. Bij die effecten is aanvullende informatie te vinden over de inzet op biodiversiteit.

Eind 2024 is de geactualiseerde uitvoeringsagenda biodiversiteit 2024 – 2030 vastgesteld door het algemeen bestuur. In deze agenda zijn nieuwe kansen en verkenningen opgenomen voor het verrijken van de biodiversiteit met het beheer en inrichting van onze assets. Door de gedragscode is de onderhoudsmethodiek gewijzigd en met name in het broedseizoen veel vegetatie blijven staan. We zijn verder gegaan met de uitwerking voor de verschillende invasieve exoten en het opstellen van soortspecifieke protocollen die in het Beleidskader Invasieve exoten zijn benoemd. Op onze website is informatie geplaatst over (problemen door) invasieve exoten, onze aanpak en de mogelijke acties van burgers.

Datagedreven werken

De planperiode van het Informatiebeleidsplan 2022-2025 Datagedreven Werken (21.0935251) loopt dit jaar af. De beeld- en oordeelsvorming voor het nieuwe informatiebeleidsplan loopt en wordt binnenkort bestuurlijk afgestemd. Duidelijk is dat de in juli vastgestelde Nederlandse Digitalisering Strategie (NDS) invloed heeft op onze digitale koers.

De digitale wetgevingskalender is uitgewerkt in een architectuurplaat (visuele weergave) voor dienstverlening waar we de komende tijd stapsgewijs invulling aan gaan geven. Hiermee blijven we voldoen aan de wettelijke eisen en richten we de processen efficiënt in. Zo werken we aan het veilig uitwisselen van informatie met burgers en bedrijven en onderzoeken we hoe we DigiD Machtigen kunnen implementeren.

De bewustwordingscampagne rond generatieve AI loopt goed, ruim de helft van de medewerkers is hiermee gestart. Zo weten collega's wat ze wel en niet kunnen en mogen doen met deze nieuwe, zich snel ontwikkelende technologie.

We werken verder aan de implementatie van een Bouw Informatie Model om met marktpartijen in 3D nieuwe objecten te ontwerpen. Ook realiseren we vernieuwingen in het keringenbeheer in het programma Waterveiligheid 2030. Als onderdeel hiervan wordt nu de volledige dataketen voor scheurdetectie met drones ondersteund middels ons centrale gegevensmagazijn. De zeer grote bestanden die hierbij ontstaan worden op efficiënte wijze opgeslagen en bewerkt in dit gegevensmagazijn.

5.2 Programmarapportages

Tot en met augustus zijn rapportages opgesteld van het HWBP, het uitvoeringsprogramma Baggeren en de regieprogramma's Wateropgave, Verbetering Boezemkades, Ruimtelijke adaptatie en Kaderrichtlijn Water. De Ruimtelijke adaptatie is een thema uit het waterprogramma en is daarom toegelicht in paragraaf 5.1 met de voortgang op de thema's. Hieronder is een samenvatting van de overige programmarapportages opgenomen met een toelichting op hoofdlijnen

Hoogwaterbeschermingsprogramma

De gesprekken binnen het project Markermeerdijken (HWBP-2 subsidieregeling) over de langlopende wijzigingsdossiers ten opzichte van de oorspronkelijke subsidiebeschikking zijn afgerond. De modules in deelgebied Noord zijn bijna allemaal opgeleverd en overgedragen. De werkzaamheden in deelgebied Midden ter hoogte van Volendam vorderen, maar verlopen minder snel dan verwacht. In deelgebied Zuid verlopen de werkzaamheden volgens planning. Onder de HWBP-subsidieregeling draaien diverse projecten in diverse projectfasen. De planproducten behorende bij het ontwerp projectbesluit van het project Den Oever – Den Helder zijn ingebracht in het bestuurlijk besluitvormingsproces. Er worden overleggen gevoerd over het verschil van inzicht in de versterkingsopgave van het project Monnickendam Zeedijk. Voor het project Den Helder Havendijk is de beschikking tot subsidieverlening afgegeven en voor het project Den Helder Helderse Zeewering zijn we in afwachting hiervan.

Uitvoeringsprogramma Baggeren

Van de 5.800 kilometer watergangen die we middels baggeren op diepte houden wordt jaarlijks circa 700 kilometer gepeild en vervolgens getoetst aan de normafmetingen. Vorig jaar is bepaald dat hiervan Dit jaar 303 kilometer moet worden gebaggerd. De prognose is dat we 309 kilometer waterlopen in baggeren. Verschil komt door verschuivingen over de jaargrenzen. Met name vanwege de implementatie van wijzigingen vanuit de wet- en regelgeving op het gebied van arbeidsomstandigheden en de gedragscode bestendig beheer en onderhoud.

Om schommelingen in kosten op te vangen is een baggervoorziening ingericht waaraan dit jaar € 4,6 miljoen wordt toegevoegd. De verwachte uitgaven zijn € 5,7 miljoen en worden aan de voorziening onttrokken.

Programma Wateropgave

De eerste projecten van het programma Wateropgave 2.0 zijn in uitvoering. In Schoorl is het eerste project afgerond. De aanleg van het bergingsgebied in de Sammerspolder loopt voorspoedig, het grondwerk is klaar. De aanbestedingsprocedure voor het project in polder Callantsoog is gestart en ook in de polders AB, Z en Anna Paulowna wordt in het vierde kwartaal een start van de uitvoering verwacht. De vergunningen voor verbeteringen in het watersysteem van Obdam zijn rond, ook dat project gaat naar realisatie. Eind dit jaar verwachten we voor de optimalisatie van 20 bergingsgebieden de vergunning eigen dienst en de omgevingsvergunning gereed te hebben. De planvorming van de projecten bij Schagen, in de polder Drieban en bij Egmond aan den Hoef is in volle gang.

Programma Verbetering Boezemkades (VBK-3)

Dit jaar wordt 21 kilometer kering verbeterd in de VBK-projecten Starnmeer, De Gors Vurige Staart, Wilmkebreekpolder, HULOK-fase 3 en Alkmaar-Schagen. Veel projecten bevinden zich in de planvorming en twee nieuwe projecten zijn gestart met de planvorming. Voor dit jaar verwachten we een besteding tussen de € 11,4 en € 13,6 miljoen voor het VBK3-programma (begroot: € 13,9 miljoen).

Afgelopen tijd is de definitieve opgave geprogrammeerd, volgend uit de (her)toetsing. Daaruit blijkt dat 50 kilometer extra keringen moeten worden verbeterd ten opzichte van de oorspronkelijke geprognosticeerde 150 kilometer. Het programma gaat iets versnellen, maar neemt niet weg dat een deel moet worden uitgesteld buiten de termijn van de bestuurlijke afspraak van 2030. Dit mede vanwege de beperkte financiële middelen en beperkingen in de interne capaciteit.

Reflecterend op de bestuurlijke afspraken uit het provinciaal uitvoeringsbesluit, is de afspraak om de toetsing eind 2024 op te leveren behaald. De tweede afspraak, om eind 2030 de 1.065 km genormeerde keringen, inclusief de kunstwerken en Niet Waterkerende Objecten (NWO's), aan de norm te laten voldoen, wordt grotendeels behaald:

- Tot en met 2024 is 290 kilometer keringen verbeterd binnen het totale VBK-1, -2 en -3 programma. Tot en met 2030 is de prognose dat nog eens 158 kilometer wordt verbeterd, waarmee het totaal verbeterde kilometers binnen het uitvoeringsbesluit op 448 kilometer komt;
- Circa 28 kilometer wordt na 2030 geprogrammeerd. De consequentie is dat afgeweken wordt van de bestuurlijke afspraak, waardoor het programma via het D&H-bestuur voor deze kilometers uitstel wil aanvragen bij de gedeputeerde Staten van Noord-Holland;
- De kunstwerken reikwijdte (*scope*) wordt momenteel geprogrammeerd en belegd bij de betreffende interne en externe objectbeheerders;
- De NWO's met een hoge aandacht klasse worden middels een handelingsperspectief opgenomen in de zorgplichtprocessen waarmee de potentiële risico's bij deze NWO's vanaf 2026 gestructureerd worden beheerst.

Project-overstijgend wordt binnen het programma gewerkt aan de pilot 'ongedraineerd rekenen' en de werkgroep 'duurzame alternatieven voor geotextielen'. Beide onderzoeken dragen bij aan de doorontwikkeling van effectieve rekenmethodieken en het gebruik van duurzame bouwmaterialen.

Programma Kaderrichtlijn Water (KRW)

We hebben gewerkt aan de verdere implementatie van nieuwe werkwijzen en het opstarten en uitvoeren van (lopende) maatregelen. We hebben uitvoering gegeven aan de hernieuwde prognose voor het doelbereik in 2027. In dit kader actualiseren we waar nodig de inzichten vanuit de watersysteemanalyses en de bronnenanalyse voor nutriënten. De resultaten worden voorzien in het najaar van dit jaar. Het Landbouwportaal is gesloten gebleven, aangezien

de middelen al vroegtijdig zijn uitgeput door de vele aanmeldingen. De stuurgroep van de samenwerking heeft de opdracht gegeven om de voorgestelde principes voor een Landbouwportaal 2.0 verder uit te werken en begin volgend jaar te lanceren. Het project Natte infrastructuur Noordkop heeft in het teken gestaan van de aanbesteding en financiering van hetemaal.

We geven actief uitvoering aan verschillende gebiedsgerichte samenwerkingen en voeren verdiepende onderzoeken en monitoring uit in prioritair KRW-gebieden. Voor het prioritair KRW-gebied Oosterdel is een projectleider aangesteld door de gemeente, die de uitvoering van de maatregelen gaat organiseren, gericht op het KRW-doelbereik en het landschapsherstel. Verder verkennen we het oplossen van diverse vismigratieknelpunten en kansen voor de aanleg van natuurvriendelijke oevers. De KRW-monitoring inclusief de monitoring op de 15 rwzi's verloopt conform planning. In de zomerperiode heeft de KRW-beoordeling van meetjaar 2024 plaatsgevonden. Er is gestart met onderzoek naar de 'route' van hemelwater, met als doel meer inzicht te krijgen in regenwater als bron van KRW-probleemstoffen. Dit is een aanvulling op een eerder Stowa onderzoek naar enkele zware metalen in hemelwaterlozingen.

6. Risico's

De risico's van de effecten zijn conform de begroting 2025 opgenomen in een separaat hoofdstuk. Hieronder presenteren we de risico's die invloed hebben op de weerstandscapaciteit. De risico's per effect worden vermeld aan de hand van een risicoscore 9 en/of maximaal financieel gevolg groter dan € 1,0 miljoen. De risico's worden vergeleken met het laatst vastgestelde planning en control product. Onderstaande tabel geeft de definitie weer van de risicoscore. Daarna volgen de risico's per effect.

Risicoscore		Kans van optreden		
		Incidenteel	Middelgroot	Groot
Gevolgen van optreden	Beperkt	1	2	3
	Middelgroot	2	4	6
	Omvangrijk	3	6	9

Dit jaar is gewerkt aan een project om het risicomanagement verder te optimaliseren. Het risicoregister in relatie tot het weerstandvermogen is daarbij herzien. Het uitgangspunt is daarbij geweest om het risicoregister te vullen met risico's die de organisatiedoelstellingen in gevaar kunnen brengen. Dit zijn de strategische risico's van de organisatie. De operationele risico's zijn daarbij verplaatst. Deze wijzigingen maken dat in de tweede concernrapportage 2025 en de begroting 2026 meer wijzigingen zijn doorgevoerd dan bij andere planning- en controlproducten.

Risico's Waterveiligheid

Status	Risicogebeurtenis	Risico-score	Max. Fin. Gevolg	Beheersmaatregelen
Gewijzigd	Er breekt een kering door.	3	€ 10.000.000	<ol style="list-style-type: none"> 1. Continue toetsing/beoordeling van de primaire en secundaire keringen, onder toezicht van en met verantwoording aan ILT en provincie. 2. HWBP programma (primaire keringen) 3. VBK programma (regionaal) 4. Risico gestuurd beheer en onderhoud conform NEN550001 5. CBO organisatie 6. Reguliere voor- en najaarsinspectie 7. De aanbevelingen uit het rapport 'kadebreuk en compartimentering regionale keringen' implementeren. 8. Onderzoek doen naar de mogelijke gevolgen van optrekkende bevers in Nederland
Ongewijzigd	Bovenmatige schade aan de kering	6	€ 5.000.000	<ol style="list-style-type: none"> 1. Inzicht in keringen d.m.v. inspecties en continu inzicht (WV 2030) 2. Risicogestuurd onderhouden

Risico's Voldoende water

Status	Risicogebeurtenis	Risico-score	Max. Fin. Gevolg	Beheersmaatregelen
Gewijzigd	<p>Door langdurige droogte treedt zoutschade op aan gewassen en onherstelbare schade aan natuurgebieden. Agrariërs en natuurbeheerders claimen schadevergoeding bij HHNK.</p> <p>HHNK is onvoldoende voorbereid op grote calamiteiten zoals droogte of vervuiling, waardoor schade ontstaat aan natuur en landbouw en financiële risico's toenemen door schadeclaims.</p>	2	€ 1.500.000	<ol style="list-style-type: none"> Opstellen van kaders en in beeld brengen van handelingsperspectief. Het algemeen bestuur heeft de 'Strategie waterverdeling' en 'Waterbesparing en onttrekkingsverboden bij droogte en watertekort' vastgesteld voor de uitvoering van de landelijke verdringingsreeks. De Unie van Waterschappen heeft de aansprakelijkheid bij droogte beschreven. Met het vastleggen van de 'Strategie waterverdeling' is onze aansprakelijkheid gering. Toezicht en handhaving op de naleving van onttrekkingsverboden. Opstellen of actualiseren van een integraal calamiteitenplan - specifiek gericht op droogte, vervuiling en extreme weersomstandigheden. Duidelijke kaders en verantwoordelijkheden vastleggen <p>- in beleidsstukken en samenwerkingsovereenkomsten. - inclusief mandatering voor noodmaatregelen.</p>

Vervallen risico ten opzichte van de eerste concernrapportage

Risico	Argumenten
Vervallen	<p>In de voorgestelde nieuwe Gedragscode beheer & onderhoud Waterschappen wordt veel meer rekening gehouden met de Flora en Faunawet. Dit kan conflicteren met de Waterwet waardoor onderhoud niet volgens de HHNK beleidsregels uitgevoerd kan worden en we risico lopen op wateroverlast.</p> <p>Dit risico is komen te vervallen. Het uitgangspunt is daarbij geweest om het risicoregister te vullen met risico's die de organisatiedoelstellingen in gevaar kunnen brengen. Dit zijn de strategische risico's van de organisatie. De operationele risico's zijn daarbij verplaatst.</p>

Risico's Gezond water

Status	Risicogebeurtenis	Risico-score	Max. Fin. Gevolg	Beheersmaatregelen
Gewijzigd	<p>~~Ontstaan van watervervuiling oppervlaktewater door grote calamiteiten.~~</p> <p>HHNK is onvoldoende in staat om grootschalige calamiteiten met watervervuiling effectief te beheersen, waardoor de waterkwaliteit structureel onder druk komt te staan en ecologische doelen niet worden gehaald.</p>	4	€ 8.500.000	<ol style="list-style-type: none"> 1. Onze calamiteitenorganisatie is actief. 2. In 2019 is, conform het draaiboek Hoogwater, een concept draaiboek opgesteld voor calamiteiten waarbij potentieel (veel) vervuild water of andere stoffen worden geloosd op ons watersysteem, inclusief een overzicht van risicovolle bedrijven. 3. Regelmatige inspectie van lozingspunten en overstortingen. 4. Monitoring lozingsdata via automatische meetsystemen.

Risico's Schoon Water

Status	Risicogebeurtenis	Risico-score	Max. Fin. Gevolg	Beheersmaatregelen
Nieuw	De volksgezondheid en leefbaarheid komen in gevaar als ons zuiveringsproces niet adequaat functioneert.	6	€ 10.000.000	<ol style="list-style-type: none"> 1. Wij borgen onze 24/7-zuiveringsprocessen aan de hand van adequate processturing, en personele bezetting, een goed functionerend kwaliteitssystem, en een adequate crisisbeheersing met continue aandacht voor veilig werken; 2. Wij borgen onze slibafzet en afvalwaterbehandeling door derden; 3. Wij verrichten adequaat onderhoud, gebaseerd op een lange termijn assetmanagementstrategie; 4. Wij investeren in datakwaliteit en innovatieve informatievoorziening; 5. Wij werken structureel samen met onze ketenpartners; 6. Wij werken aan een klimaatneutraal, dwz circulair en energieneutraal zuiveringsproces en assetmanagementstrategie; 7. Wij stippelen het pad uit om een toekomstige systemsprong te maken aan de hand van een onderzoeksprogramma, een investeringsprogramma en een veranderagenda; 8. Wij werken aan een blijvend veerkrachtige en flexibele organisatie; 9. Wij benutten de capaciteit in de markt voor investeringsbeslissingen op een effectieve manier.

Vervallen risico ten opzichte van de eerste concernrapportage

Risico	Argumenten
Overschrijding van de zuiveringsnormen en afnameverplichtingen	Dit risico is komen te vervallen. We hebben een nieuw risico opgenomen bij Schoon water als onderdeel van het optimaliseren van het risicomanagement. Het uitgangspunt is daarbij geweest om het risicoregister te vullen met risico's die de organisatiedoelstellingen in gevaar kunnen brengen. Dit zijn de strategische risico's van de organisatie. De operationele risico's zijn daarbij verplaatst.
We behalen onze emissie-ambities niet.	Dit risico is komen te vervallen. We hebben een nieuw risico opgenomen bij Schoon water als onderdeel van het optimaliseren van het risicomanagement. Het uitgangspunt is daarbij geweest om het risicoregister te vullen met risico's die de organisatiedoelstellingen in gevaar kunnen brengen. Dit zijn de strategische risico's van de organisatie. De operationele risico's zijn daarbij verplaatst.
Onvoldoende slibverwerkingscapaciteit en -afzet (intern en/of extern).	Dit risico is komen te vervallen. We hebben een nieuw risico opgenomen bij Schoon water als onderdeel van het optimaliseren van het risicomanagement. Het uitgangspunt is daarbij geweest om het risicoregister te vullen met risico's die de organisatiedoelstellingen in gevaar kunnen brengen. Dit zijn de strategische risico's van de organisatie. De operationele risico's zijn daarbij verplaatst.
Onvoldoende granulaatverwerkingscapaciteit.	Dit risico is komen te vervallen. We hebben een nieuw risico opgenomen bij Schoon water als onderdeel van het optimaliseren van het risicomanagement. Het uitgangspunt is daarbij geweest om het risicoregister te vullen met risico's die de organisatiedoelstellingen in gevaar kunnen brengen. Dit zijn de strategische risico's van de organisatie. De operationele risico's zijn daarbij verplaatst.
Vanwege netcongestie derven we opbrengsten uit teruglevering van zonneparken. Daarnaast kunnen we door netcongestie niet volledig inzetten op groengas.	Dit risico is komen te vervallen. We hebben een nieuw risico opgenomen bij Schoon water als onderdeel van het optimaliseren van het risicomanagement. Het uitgangspunt is daarbij geweest om het risicoregister te vullen met risico's die de organisatiedoelstellingen in gevaar kunnen brengen. Dit zijn de strategische risico's van de organisatie. De operationele risico's zijn daarbij verplaatst.

Niet verkrijgen van of niet voldoen aan omgevingsvergunningen.	Dit risico is komen te vervallen. We hebben een nieuw risico opgenomen bij Schoon water als onderdeel van het optimaliseren van het risicomanagement. Het uitgangspunt is daarbij geweest om het risicoregister te vullen met risico's die de organisatiedoelstellingen in gevaar kunnen brengen. Dit zijn de strategische risico's van de organisatie. De operationele risico's zijn daarbij verplaatst.
--	---

Risico's Veilige (vaar) wegen

Geen risico's met score 9 of een bedrag van € 1 miljoen en hoger.

Risico's Crisisbeheersing

Geen risico's met score 9 of een bedrag van € 1 miljoen en hoger.

Risico's Bestuur en Organisatie

Status	Risicogebeurtenis	Risico-score	Max. Fin. Gevolg	Beheersmaatregelen
Gewijzigd	De werkelijke netto-belastingopbrengst is meer dan 2% lager dan begroot of meer dan 1% lager t.o.v. de prognose bij de rapportage over de eerste 8 maanden.	4	€ 6.000.000	<ol style="list-style-type: none"> 1. Periodieke analyse (7* per jaar) van de prognose ten opzichte van de werkelijkheid en begroting. 2. Jaarlijkse trendanalyse opstellen met trends en ontwikkeling van de maatstaven bij opstellen meerjarenraming en draagvlakbegroting. 3. Jaarlijkse EBB (Externe bronnen benadering) bij de jaarrekening. 4. Bijhouden van de rapportages van de waarderingskamer (WAKA) inzake de ontwikkelingen van de WOZ. 5. Monitoring op de verwerking van de gegevens uit de bronadministraties. 6. Op orde houden van de administratieve organisatie en interne beheersmaatregelen. 7. Actueel houden van het ICF met bij behorende risico's en beheersmaatregelen per deelproces. 8. Actief onderhouden van het kwaliteitssysteem belastingen inzake de ISO certificering (9001-2015).

Gewijzigd	Een of meerdere erfpachters willen aanspraak maken op een schikkingsregeling.	2	€ 2.000.000	De betwiste voorwaarden worden in goed overleg met de erfpachter bijgesteld en verrekend.
-----------	---	---	-------------	---

7. Afkortingenlijst

AI	Artificial Intelligence
ARK-NZK	Amsterdam-Rijnkanaal Noordzeekanaal
BIO	Baseline Informatiebeveiliging Overheid
BZB	Basiszuiveringsbeelden
CBO	Crisisbeheerorganisatie
fte	Full-time equivalent (werknemer voor 36 uur per week)
HHNK	Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier
HVC	Huisvuilcentrale
HWBP	Hoogwaterbeschermingsprogramma
IBA	Individuele Behandeling Afvalwater
IKB	Individueel keuzebudget
KEP	Klimaat- en Energieprogramma
KRW	Kaderrichtlijn Water
KTA	Korte Termijn Agenda
MJP	Meerjarenperspectief
MVO	Maatschappelijk verantwoorde overheid
NAS	Nationale klimaatadaptatiestrategie
NWO	Niet Waterkerende Objecten
PPLG	Provinciaal Programma Landelijk Gebied
rwzi	Rioolwaterzuiveringsinstallatie
SDI	Slibdrooginstallatie
VBK	Verbetering Boezemkades
Woo	Wet Open Overheid

Bijlage 1: Exploitatie naar effect en naar kosten – en opbrengstensoorten

Zie voor een uitgebreidere verklaring paragraaf 2.1 en de toelichting bij de maatschappelijke effecten.

Exploitatie naar effect

Het geprognosticeerde exploitatieresultaat komt per saldo uit op € 3,5 miljoen positief. In onderstaande tabel is de opbouw van het resultaat weergegeven met alleen verschillen boven de € 0,5 miljoen. Een uitgebreidere toelichting op de verwachte over- en onderschrijdingen is te lezen in de toelichting op de maatschappelijke effecten.

Verklaring exploitatieresultaat (incl. effect) (bedragen x € 1 miljoen) (-/- is hogere uitgaven, + is lagere uitgaven)	Vershil Begroting - /- vorige prognose	Vershil Begroting -/- huidige prognose	Incidenteel / structureel	Effect
Hogere en lagere kosten				
Lagere personeelskosten (zie toelichting bij P063)	0,1*	3,3	Gedeeltelijk structureel en incidenteel	Bestuur en organisatie
Hogere energiekosten	-2,8	-2,5	Incidenteel	Voldoende water, Schoon water
Hogere onderhoudskosten wegen	-1,8	-2,7	Structureel	Veilige (vaar)wegen
Tijdelijke maatregelen om te voldoen aan kwaliteitseisen rwzi Zaandam	-0,7	-	Incidenteel	Schoon water
Onverwachte vervanging kleppen gemaal Texel	-0,6	-0,4	Incidenteel	Voldoende water
Hogere kosten vanwege duurdere inlaten Wieringermeer dan verwacht	-0,5	-0,4	Incidenteel	Voldoende water
Kosten KRW impulsprogramma per abuis volledig dit jaar in de begroting opgenomen	0,6	0,6	Incidenteel	Gezond water
Lagere kapitaallasten door investeringen die doorschuiven	1,2	1,8	Incidenteel	Schoon water
Voorziening slibdrooginstallatie	-	-0,8	Incidenteel	Schoon water
Naheffing HVC 2023	-	-1,3	Incidenteel	Schoon water en voldoende water
Vertraging van werkzaamheden door de nieuwe gedragscode Beheer & Onderhoud	-	0,7	Incidenteel	Voldoende water
Door beperkte capaciteit zijn werkzaamheden vertraagd of schuiven door bij crisisbeheersing.	-	0,7	Incidenteel	Crisisbeheersing
Hogere bijdrage HWBP	-0,2*	-1,2	Incidenteel	Waterveiligheid
Hogere en lagere opbrengsten				
Hogere rentebaten	1,9	1,2	Incidenteel	Bestuur en organisatie
Hogere opbrengsten waterschapsbelasting, voornamelijk door hogere WOZ-waarden en verwachte lagere kwijtschelding	1,1	2,4	Incidenteel	Bestuur en organisatie
Hogere opbrengsten uit huur, erfpacht en verkoop van dienstwoning	0,1	0,7	Incidenteel	Bestuur en organisatie
Vrijval onvoorzien	-	1,0	Incidenteel	Diversen
Overig	-1,2*	0,4	Incidenteel	Diversen
Prognose (-/- is tekort, + is overschot)	-2,8	3,5		

*gewijzigd t.o.v. de eerste concernrapportage vanwege het toelichten van het verschil in de huidige prognose.

Exploitatie naar kostensoorten

Exploitatie (bedragen x € 1 miljoen)	Begroting	Prognose	Verschil B-P	Toelichting
Kostensoorten				
Rente en afschrijvingen	40,8	38,9	1,8	Lagere afschrijvingskosten vanwege verschillende investeringsprojecten die doorschuiven naar toekomstige jaren door vertragingen in de vergunningverlening, waarbij projecten vertraging oplopen. De Omgevingswet brengt dit met zich mee.
Personeelslasten	117,9	115,4	2,5	De personeelskosten voor het eigen personeel komen lager uit vanwege het niet- en later invullen van enkele vacatures. Om de continuïteit van de processen te waarborgen wordt extra ingehuurd. De kosten voor loopbaancentrum, jong talent en traineepool vallen lager uit. De CAO voor 2025 leidde tot hogere personeelskosten door hogere thuiswerkvergoeding en verhoging schaalbedragen. Dit is opgevangen binnen de begroting. Voor de personele opbrengsten zie personeelsbaten hieronder. Voor verdere toelichting op het onderdeel personeelskosten wordt verwezen naar hoofdstuk 4 en de toelichting bij P063 in hoofdstuk 2.
Goederen en diensten van derden	161,6	170,0	-8,4	Hogere kosten van € 8,4 miljoen worden voor € 2,9 miljoen veroorzaakt door hogere energiekosten (Schoon water en Voldoende water), € 1,3 miljoen door naheffing HVC over 2023, € 1,3 hogere kosten voor VBK3 en hogere kosten door slibverwerking voor derden € 1,2 miljoen. Tot slot hogere kosten voor de wegoeverdracht van € 2,7 miljoen. Hiertegenover staan lagere kosten voor het informatiebeleidsplan (IBP) en voor onderzoek waterkwaliteit.
Bijdragen aan derden	20,9	23,5	-2,6	Bijdragen aan derden zijn hoger door € 1,2 miljoen aan hogere bijdrage HWBP en € 0,6 miljoen voor de wegoeverdracht Landsmeer. Daarnaast zijn de kosten € 0,6 miljoen hoger voor het Landbouwportaal. Resteert € 0,2 miljoen aan diverse overige bijdragen.
Toevoegingen voorzieningen/onvoorzien	14,6	14,4	0,2	Betreft de vorming van de voorziening SDI en vrijval van de post onvoorzien.
<i>Afronding</i>	-	0,1	0,1	
Totaal kostensoorten	355,8	362,3	-6,5	
Opbrengstensoorten				
Financiële baten	-7,8	-8,9	1,2	Hogere rentebaten door hogere beginstand 2025 van het banksaldo, het verhogen van de betalingstermijn naar maximaal 30 dagen en een subsidie voor HWBP die eerder en hoger wordt verwacht.
Personeelsbaten	-0,6	-1,4	0,8	Extra opbrengsten vanwege het uitlenen van personeel, ziekengelden, individueel keuzebudget (IKB) en subsidies voor participatiebanen.

Exploitatie <i>(bedragen x € 1 miljoen)</i>	Begroting	Prognose	Vershil B-P	Toelichting
Goederen en diensten aan derden	-12,2	-14,0	1,7	Hogere opbrengsten door voornamelijk de vergoeding voor het verwerken van slib van andere waterschappen.
Bijdragen van derden	-8,1	-10,6	2,5	Bijdragen van derden zijn € 1,9 miljoen hoger voor VBK3 en € 0,6 miljoen hoger voor het Landbouwportaal.
Waterschapsbelastingen	-298,0	-300,4	2,4	Hogere opbrengsten waterschapsbelastingen voornamelijk door hogere WOZ-waarden en verwachte lagere kwijtscheldingen dan begroot.
Interne verrekeningen	-0,3	-0,3	-	
<i>Afronding</i>	<i>0,1</i>	<i>-</i>	<i>0,1</i>	
Totaal opbrengstensoorten	-326,9	-335,6	8,7	
Toevoegingen reserves	2,0	2,1	-0,1	
Onttrekking reserves	-30,9	-32,3	1,4	De onttrekking aan de reserves zijn hogere onttrekkingen aan de reserve budgetoverheveling, voor het Landbouwportaal, de voertuigen en vervanging van IBA's.
<i>Afronding</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	
Verwacht exploitatieresultaat	-	-3,5	3,5	

Opbouw reserve budgetoverheveling

Exploitatie <i>(bedragen x € 1 miljoen)</i>	Effect	Beginstand 2025	Onttrekking 2025	Toevoeging 2025	Eindstand 2025	Toelichting
Ruimtelijke adaptatie	Voldoende Water	1,0	-	0,1	1,1	Uitkering van de gesubsidieerde projecten vindt plaats bij oplevering. Verwacht in 2026/2027.
Landbouwportaal	Gezond Water	0,2	-0,2	-	-	Het Landbouwportaal is gesloten en de verwachting is dat alles dit jaar tot uitkering komt.
Voertuigen (wagenpark)	Bestuur en organisatie	0,6	-0,6	-	-	De voertuigen zijn in de loop van het jaar geleverd.
Individuele Behandeling Afvalwater (IBA)	Schoon water	0,7	-0,6	-	0,1	Naar verwachting wordt circa 90% van de IBA's dit jaar vervangen en het restant in 2026.
Totaal		2,5	-1,4	0,1	1,2	

Bijlage 2: Investerings

De prognose van het netto-investeringsvolume ligt € 17,1 miljoen lager dan begroot. Het verschil wordt voornamelijk veroorzaakt door:

- vertraging in de vergunningsaanvraag waardoor uitgaven doorschuiven naar toekomstige jaren voor het vernieuwen van de rwzi Wieringen;
- vertraging in de vergunningsaanvragen waardoor uitgaven doorschuiven naar toekomstige jaren voor het verduurzamen van bedrijfsgebouwen rwzi's;
- vertraging in de vergunningstrajecten waardoor uitgaven doorschuiven naar toekomstige jaren voor de renovatie rwzi's. Daarnaast is voor enkele renovaties meer tijd nodig voor het bepalen van de reikwijdte (*scope*), waardoor de uitgaven in 2026 plaatsvinden.
- vertraging in de planvoorbereiding (vergunningen en meer onderzoek) en levering materiaal ten behoeve van de realisatie van zonneparken waardoor uitgaven verschuiven naar toekomstige jaren.
- vertraging in het vergunningentraject voor de realisatie van groen-gasinstallatie in Den Helder waardoor uitgaven verschuiven naar toekomstige jaren.
- vertraging in de uitvoering van de bouw van gemaal Kwelvaart door ontoereikend krediet.
- vertraging in de ombouw van de onderstations voor de procesautomatisering Watersystemen door leveringsproblemen van materiaal.

De verschillen tussen de begroting en de prognose worden in onderstaande tabel per effect toegelicht. Daarnaast zijn er investeringsrisico's waarbij de subsidie onzeker is. Het komt voor dat de afstemming met de subsidiegever over het toekennen van de subsidie moeizaam verloopt en we het risico lopen dat een deel van de aangevraagde subsidie niet wordt toegekend. Dit is actueel bij het project Markermeerdijken binnen het effect Waterveiligheid. Als het risico zich voordoet dan betekent dit dat de investeringsuitgaven waarvoor geen subsidie wordt ontvangen leiden tot extra jaarlijkse kapitaallasten over een periode van 30 jaar. Wanneer we voldoen aan de subsidieregeling wordt het project volledig gesubsidieerd en resulteert dit niet in extra kapitaallasten.

Verklaring netto-investeringsvolume (<i>bedragen x € 1 miljoen</i>) <i>(-/- is hogere uitgaven, + is lagere uitgaven)</i>	Verschil Begroting -/- vorige prognose	Verschil Begroting -/- huidige prognose	Effect
HWBP	-0,5	-	Waterveiligheid
Wateropgave 2.0	-0,5	-	Voldoende water
Vernieuwen rwzi Wieringen	5,4	6,8	Schoon water
Verduurzamen bedrijfsgebouwen rwzi's	1,3	1,1	Schoon water
Renovatie rwzi's	2,8	3,2	Schoon water
Regiostudie Afvalwaterketen Amsterdam Zaanstreek (RAAZ)	0,5	0,9	Schoon water
Verzelfstandiging rwzi Beverwijk	-1,5	-1,5	Schoon water
Innovatieve ketenaanpak bedrijfsafvalwater	0,8	0,8	Schoon water
Groengas-installatie rwzi Den Helder	0,9	1,1	Schoon water
Groengas-installatie rwzi Zaandam	1,3	0,6	Schoon water
Groengas-installatie rwzi Beverwijk	-1,4	-0,6	Schoon water
Centrale slibgisting rwzi Geestmerambacht	0,6	0,6	Schoon water
Struviet oogstinstallatie rwzi Den Helder	0,5	0,5	Schoon water
Vervangen vloeren loods Kwadijk	0,8	0,8	Bestuur en organisatie
Procesautomatisering Watersystemen	-0,7	0,7	Voldoende water
Realisatie zonneparken	0,4	1,5	Schoon water

Nieuwbouw gemaal Kwelvaart	1,1	1,1	Voldoende water
Overige	-0,6	-0,5	Diversen
Prognose (-/- is hogere uitgaven, + is lagere uitgaven)	11,2	17,1	

Bijlage 3: Kredietoverschrijdingen

De verwachte onderschrijding ten opzichte van de begroting van het netto investeringsvolume is € 17,1 miljoen, zoals toegelicht in bijlage 2. De door het algemeen bestuur toegekende investeringskredieten worden naar verwachting niet overschreden.

Voor twee afgeronde projecten wordt aan het algemeen bestuur bij de begrotingswijziging om extra krediet gevraagd. Het gaat hierbij om € 4.544,- en € 1.535,- aanvullend krediet voor respectievelijk het project groot materieel 2021-2024 en de pilot zoete stuw Texel. Als u instemt met deze begrotingswijziging voldoen we aan begrotingsrechtmatigheid conform de concernrapportage.

Daarnaast hebben we een elektrische minigraver aangeschaft als duurzame vervangingsinvestering in plaats van een eerder beoogde diesel minigraver. De hogere aanschafwaarde ligt boven het grensbedrag, waardoor activeren is vereist. Hiervoor is nog geen investeringskrediet aangevraagd. Dit wordt onderdeel van de algemene begrotingswijziging, waar na goedkeuring de aanschaf alsnog rechtmatig is.